

162

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ

ΗΘΙΚΟΙ. B

8471 de.36

THEOPHRASTI
CHARACTERES
ETHICI.

EX RECENSIONE
PETRI NEEDHAM,
ET VERSIONE LATINA
ISAACI CASAUBONI.

GLASGUAE:
IN AEDIBUS ACADEMICIS
EXCUEBANT ROBERTUS ET ANDREAS FOULIS
ACADEMIAE TYPOGRAPHI
MDCCLVIII.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ

ΗΘΙΚΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΗΔΗ μὲν καὶ πρότερον πολ-
λάκις ἐπισήσας τὴν διάνοι-
αν, ἐθαύμασα, ἴσως δὲ ἔδὲ παύ-
σομαι θαυμάζων, τί γὰρ δή πο-
τε τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὸν αὐτὸν
αἶρα κειμένης, καὶ πάντων τῶν
Ἑλλήνων ὁμοίως παιδευομένων,
συμβέβηκεν ἡμῖν οὐ τὴν αὐτὴν
τάξιν τῶν τρόπων ἔχειν. ἐγὼ
γάρ, ὦ Πολύκλεις, συνθεωρήσας
ἐκ πολλῆς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν,
καὶ βεβιωκὼς ἔτη ἐννεήκοντα ἐν-
νέα, ἔτι δὲ ὠμιληκὼς πολλαῖς τε

καὶ παντοδαπαῖς φύσεσι, καὶ πα-
ρατεθεαμένος ἐξ ἀκριβείας πολ-
λῆς τὰς τε ἀγαθὰς τῶν ἀνθρώπων
καὶ τὰς φαύλας· ὑπέλαβον δεῖν
συγγραφεῖν ἅ ἐκάτεροι αὐτῶν ἐ-
πιτηδεύουσιν ἐν τῷ βίῳ. ἐκθήσω
δέ σοι κατὰ γένος, ὅσα τὲ τυγχά-
νει γένη τρόπων τέτοις προσκεί-
μενα, καὶ ὃν τρόπον τῇ οἰκονομίᾳ
χρῶνται. ὑπολαμβάνω γάρ, ὡς
Πολύκλεις, τὰς υἱεῖς ἡμῶν βελ-
τίους ἔσεσθαι, καταλειφθέντων
αὐτοῖς ὑπομνημάτων τοιούτων·
οἷς παραδείγμασι χρώμενοι, αἰ-
ρήσονται τοῖς εὐσχημονεσάτοις
συνεῖναι τε καὶ ὁμιλεῖν, ὅπως μὴ

καταδεέστεροι ὧσιν αὐτῶν. τρέ-
ψομαι δὲ ἤδη ἐπὶ τὸν λόγον. σὸν
δὲ παρακολυθῆσαί τε καὶ εἰδῆ-
σαι εἰ ὀρθῶς λέγω. πρῶτον μὲν
οὖν ποιήσομαι τὸν λόγον ἀπὸ
τῶν τὴν εἰρωνείαν ἐξηλωκότων,
ἀφ' οἷς τὸ προοιμιάζεσθαι, καὶ
πολλὰ περὶ τῆς πράγματις λέ-
γειν· καὶ ἄρξομαι πρῶτον ἀπὸ
τῆς εἰρωνείας, καὶ ὀρίσσει αὐ-
τήν· εἴθ' ἔτι τὸν εἰρωνα διέξει-
μι, ποῖός τις ἐστί, καὶ εἰς τίνα τρό-
πον κατενήνεκται. καὶ τὰ ἄλλα
δὲ τῶν παθημάτων, ὥσπερ ὑπε-
θέμην, πειράσομαι κατὰ γένος
φανερὰ καταδείξαι.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ

Α. ΠΕΡΙ ΕΙΡΩΝΕΙΑΣ.

Ἡ μὲν οὖν εἰρωνεία δόξειεν ἂν εἶναι, ὡς τύπῳ λαβεῖν, προσποίησις ἐπὶ χεῖρον πράξεων καὶ λόγων. ὁ δὲ εἰρων, τοιοῦτός τις, οἷος προσελθὼν τοῖς ἐχθροῖς ἐθέλειν λαλεῖν, ἔμισεῖν καὶ ἐπαινεῖν παρόντας, οἷς ἐπέθετο λάθρα, καὶ τέτοις συλλυπεῖσθαι ἤττωμένοις. καὶ συγνώμην δὲ ἔχειν τοῖς αὐτὸν κακῶς λέγουσι καὶ ἐπὶ τοῖς καθ' ἑαυτὸν λεγομένοις, καὶ πρὸς τὰς ἀδικουμένους καὶ ἀγανακτῶντας, πράως διαλέγεσθαι. καὶ τοῖς ἐντυγχάνειν κατὰ

σπαδὴν βυλομένοις, προστάξαι
 ἐπανελθεῖν. καὶ μηδὲν ὧν πράτ-
 τει ὁμολογῆσαι, ἀλλὰ φῆσαι
 βυλεύσεσθαι. καὶ προσποιήσασ-
 θαι ἄρτι παραγεγονέναι. καὶ ὅψε-
 γενέσθαι αὐτόν, καὶ μαλακισ-
 θῆναι. καὶ πρὸς τὰς δανειζόμε-
 νας, καὶ ἐρανίζοντας, ὡς ἔπω-
 λεῖ. καὶ μὴ πωλῶν, φήσεται πω-
 λεῖν. καὶ ἀκέσας τί, μὴ προσ-
 ποιεῖσθαι. καὶ ἰδὼν, φήσεται μὴ
 ἐωρακέναι. καὶ ὁμολογήσας, μὴ
 μεμνηῆσθαι. καὶ τὰ μὲν σκέψασ-
 θαι φάσκειν, τὰ δὲ ἔκ εἰδέναι, τὰ
 δὲ θαυμάζειν. τὰ δ' ἤδη ποτὲ καὶ
 αὐτὸς ἔτω διαλογίσασθαι. καὶ

τὸ ὅλον, δεινὸς τῷ τοιούτῳ τρόπῳ
τῷ λόγῳ χρῆσθαι, ἔπιστεύω, ἔχ
ὑπολαμβάνω, ἐκπλήττομαι. καὶ
λέγειν ἑαυτὸν ἕτερον γεγονέναι.
καὶ μὴν, ἔταυτὰ πρὸς ἐμὲ διεξήκει.
παράδοξόν μοι τὸ πρᾶγμα· ἄλ-
λωτινὶ λέγε· ὅπως δ' ἡ σοὶ ἀπι-
σῆσω, ἢ ἐκείνους καταγνώ, ἀπο-
ρῆμαι. ἀλλ' ὅρα μὴ σὺ θαύτου
πιστεύης τοιαύτας φωνὰς καὶ πλο-
κὰς καὶ παλιλλογίας· οὐ χεῖρόν
ἐστὶν εὐρεῖν ἔδεν. τὰ δὲ τῶν ἡθῶν
μὴ ἀπλᾶ, ἀλλ' ἐπίβελα, φυ-
λάττεσθαι μᾶλλον δεῖ ἢ τὰς ἑ-
χεις.

Β. ΠΕΡΙ ΚΟΛΑΚΕΙΑΣ.

ΤΗΝ δὲ κολακείαν ὑπολάβοι ἂν τις ὁμιλίαν αἰσχροῦ εἶναι, συμφέρουσαν δὲ τῷ κολακεύοντι. τὸν δὲ κόλακα τοιῷτόν τινα, ὥς πορευόμενον ἅμα εἰπεῖν, ἐνθυμῇ ὡς ἀποβλέπουσι πρὸς σε οἱ ἄνθρωποι; τῷτο εἶδενὶ τῶν ἐν τῇ πόλει γίνεσθαι, πλήν σοί. ἡυδοκίμεις χθὲς ἐν τῇ 50ᾷ· πλείονων γὰρ ἢ τριάκοντα ἀνθρώπων καθημένων, καὶ ἐμπεσόντος λόγου τίς εἴη βέλτιστος, ἀπὸ αὐτῷ ἀρξαμένους πάντας, ἐπὶ τὸ ὄνομα αὐτῷ κατενεχθῆναι. καὶ

ἀλλὰ τοιαῦτα λέγειν. ἀπὸ τοῦ
ἱματίου ἀφελεῖν κροκίδα. καὶ ἐάν
τι πρὸς τὸ τρίχωμα τῆς κεφα-
λῆς ἀπὸ πνεύματος προσενεχ-
θῇ ἄχυρον, καρφολογῆσαι καὶ
ἐπιγελάσας δὲ εἰπεῖν, ὁρᾷς; ὅτι
δυοῖν σοι ἡμερῶν ἐκ ἐντετύχη-
κα, πολιωὶν ἔσχηκας τὸν πώγω-
να μεσόν· καὶ περ, εἴ τις καὶ ἄλ-
λος, ἔχεις πρὸς τὰ ἔτη μέλαιναν
τὴν τρίχα. καὶ λέγοντος δὲ αὐτῷ
τι, τῆς ἄλλης σιωπᾶν κελεῦσαι,
καὶ ἐπαινέσαι δὲ ἀκρόντος, καὶ
ἐπιστημῆνασθαι δὲ, εἰ παύσειαι,
ὁρθῶς! καὶ σκώφαντι ψυχρῶς
ἐπιγελάσαι, τό τε ἱμάτιον ὥσαι

εἰς τὸ σόμα, ὡς μὴ ἔδυνάμενος
 κατασχεῖν τὸν γέλῳα. καὶ τὰς
 ἀπαντῶντας ἐπιστῆναι κελεῦσαι,
 ἕως ἂν Αὐτὸς παρέλθῃ. καὶ τοῖς
 παιδίοις μῆλα καὶ ἀπίους πρι-
 ἀμενος, εἰσενέγκας δῶναι, ὁρῶν-
 τος αὐτῶ· καὶ φιλήσας δὲ εἰπεῖν,
 χρηστὸν πατὴρ νεότητι! καὶ συν-
 ωνόμενος δὲ κρηπίδας, τὸν πόδα
 φῆσαι εἶναι εὐρυθμότερον τῶ ὑ-
 ποδήματος. καὶ πορευομένῃς πρὸς
 τινα τῶν φίλων, προδραμὼν εἰ-
 πεῖν, ὅτι πρὸς σε ἔρχεται καὶ ἀ-
 ναστρέψας, ὅτι προσήγελκα. ἀ-
 μέλει δὲ καὶ τὰ ἐκ γυναικείας
 ἀγορᾶς διακονῆσαι δυνάτῳς ἀπ-

νευσί. καὶ τῶν ἐσιωμένων πρῶτος
ἐπαινέσαι τὸν οἶνον, καὶ παρα-
κειμένων εἰπεῖν, Ὡς μαλακῶς
ἐσθίεις! καὶ ἄρας τί τῶν ἀπὸ τῆς
τραπέζης, φῆσαι, Τετί ἄρα ὡς
χρησὸν ἐσι! καὶ ἐρωτῆσαι μὴ ῥι-
γοῖ, καὶ εἰ ἐπιβάλλεσθαι βέλε-
ται, καὶ ἔτι περιεῖλαι αὐτόν· καὶ
μὴν ταῦτα λέγων, πρὸς τὸ ἔς
προσπίπλων, ψιθυρίζειν· καὶ εἰς
ἐκείνον ἀποβλέπων, τοῖς ἄλλοις
λαλεῖν. καὶ τῷ παιδὸς ἐν τῷ θε-
άτρῳ ἀφελόμενος τὰ προσκε-
φάλαια, αὐτὸς ὑποσρῶσαι. καὶ
τὴν οἰκίαν φῆσαι εὖ ἡρχιτεκτο-
νῆσθαι· καὶ τὸν ἀγρὸν εὖ πεφυ-

τεῦσθαι καὶ τὴν εἰκόνα ὁμοίαν εἶναι. τὸ κεφάλαιον, τὸν κόλα-
κά ἐσι θεάσασθαι πάντα καὶ λέ-
γοντα καὶ πράττοντα ᾧ χαριεῖσ-
θαι ὑπολαμβάνει.

γ. ΠΕΡΙ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ.

Ἡ δὲ ἀδολεσχία ἐστὶ μὲν διή-
γησις λόγων μακρῶν καὶ ἀπροβ-
λεύτων. ὁ δὲ ἀδολέσχης, τοιῦτός
ἐστιν, οἷος ὃν μὴ γινώσκει, τέ-
τω παρακαθεζόμενος πλησίον,
πρῶτον μὲν τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς
εἰπεῖν ἐγκώμιον· εἶτα ὁ τῆς νυκ-
τὸς εἶδεν ἐνύπνιον, τῷτο διηγήσα-
θαι εἴθ' ὣν εἶχεν ἐπὶ τῷ δείπνῳ

τὰ καθέκαστα διεξελθεῖν. εἶτα δέ,
προχωρῶντος τῷ πράγματι, λέ-
γειν ὡς πολὺ πονηρότεροί εἰσιν
οἱ νῦν ἄνθρωποι τῶν ἀρχαίων·
καὶ, ὡς ἄξιοι γεγόνασιν οἱ πυ-
ροὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ· καὶ, ὡς πολλοὶ
ἐπιδημῶσι ξένοι· καὶ τὴν θάλατ-
ταν ἐκ Διονυσίων πλώϊμον εἶ-
ναι· καὶ, εἰ ποιήσειεν ὁ Ζεὺς ὕδωρ
πλεῖον, τὰ ἐν τῇ γῇ βελτίω ἔ-
σεσθαι· καὶ, ὅτι ἀγρὸν εἰς νέωτα
γεωργήσῃ· καὶ, ὡς χαλεπὸν ἐστὶ
τὸ ζῆν· καὶ, ὡς Δάμιππος μυ-
σηρίοις μεγίστην δαῖδα ἔσησε· καὶ,
πόσοι εἰσὶ κίονες τῷ Ωιδεῖ; καὶ,
χθὲς ἡμεῖσα· καὶ, τίς ἐστὶν ἡμέρα

σήμερον; καὶ ὑπομένη τις αὐ-
τόν, μὴ ἀφίστασθαι. καὶ ὡς Βοη-
δρομιῶνος, μέν ἐσι τὰ μυσῆρια,
Πυανεψιῶνος δὲ Ἀπατέρια, Πο-
σειδεῶνος δὲ τὰ κατ' ἀγρὰς Διο-
νύσια. παρασείσαντα δὴ δεῖ τὰς
τοιούτους τῶν ἀνθρώπων καὶ διαρά-
μενον ἀπαλλάττεσθαι, ὅσις ἀ-
πύρελος βέλει εἶναι. ἔργον γὰρ
συναρκεῖσθαι τοῖς μήτε σχολήν,
μήτε σπασθὴν διαγινώσκουσιν.

δ. ΠΕΡΙ ΑΓΡΟΙΚΙΑΣ.

Ἡ δὲ ἀγροικία δόξειεν ἂν εἶ-
ναι ἀμαθία ἀσχήμων. ὁ δὲ ἀ-
γροικος, τοιούτος τις, οἷος κυκεῶ-

να πιών εἰς ἐκκλησίαν πορεύεσ-
θαι· καὶ τὸ μύρον φάσκειν ἔδεν
τῷ θυμῷ ἡδίων ὄζειν· καὶ μείζω
τῷ ποδὸς τὰ ὑποδήματα φορεῖν·
καὶ μεγάλη τῇ φωνῇ λαλεῖν.
καὶ τοῖς μὲν φίλοις καὶ οἰκείοις
ἀπιστεῖν, πρὸς δὲ τὰς αὐτῷ οἰκέ-
τας ἀνακοινῆσθαι περὶ τῶν με-
γίστων· καὶ τοῖς παρ' αὐτῷ ἐρ-
γαζομένοις μισθωτοῖς ἐν ἀγρῷ,
πάντα τὰ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας
διηγεῖσθαι. καὶ ἀναβεβλημένος
ἄνω τῷ γόνατος καθιζάνειν, ὥστε
τὰ γυμνά αὐτῷ φαίνεσθαι. καὶ
ἐπ' ἄλλω μὲν μηδενὶ θαυμά-
ζειν, μήτε ἐκπλήττεσθαι ἐν ταῖς

οδοῖς· ὅτ' αὖν δὲ ἴδῃ βῆν, ἢ ὄνον,
 ἢ τράγον, ἐσηκῶς θεωρεῖν. καὶ
 προαιρῶν δέ τι ἐκ τῶν ταμείων, δει-
 νὸς φαγεῖν· καὶ ζωρότερον πιεῖν·
 καὶ τὴν σιτοποιὸν πειρᾶν λα-
 θεῖν· καὶ τ' ἀλέσας μετ' αὐτῆς
 τοῖς ἔνδον πᾶσι καὶ αὐτῶν τὰ ἐ-
 πιτήδεια. καὶ ἀριζῶν δὲ ἅμα τοῖς
 ὑποζυγίοις ἐμβαλεῖν τὸν χόρ-
 τον· καὶ κόψαντος τὴν θύραν ὑ-
 πακῆσαι αὐτός. καὶ τὸν κύνα
 προσκαλεσάμενος, καὶ ἐπιλα-
 βόμενος τῶν ῥύγχος, εἰπεῖν, ὅτος
 φυλάττει τὸ χωρίον, καὶ τὴν οἰ-
 κίαν. καὶ τὸ ἀργύριον δὲ παρὰ
 τε λαβὼν ἀποδοκιμάζειν, λίαν

μὲν λυπρὸν εἶναι, καὶ ἕτερον ἅμα
 ἀλλάττεσθαι. καὶ εἰ τὸ ἄροτρον
 ἔχρησεν, ἢ κόφινον, ἢ δρέπανον,
 ἢ θύλακον, ταῦτα τῆς νυκλὸς κα-
 τὰ ἀγρυπνίαν ἀναμιμνησκόμε-
 νος. καὶ εἰς ἄστυ καλαβαίνων, ἐρω-
 τῆσαι τὸν ἀπαντῶντα, πόσας ἤ-
 σαν αἱ διφθέραι καὶ τὸ τάριχος
 καὶ εἰ σήμερον ὁ ἀγὼν νεμηνίαν
 ἄγει; καὶ εἰπεῖν, εὐθύς ὅτι βέ-
 λεται καλαβὰς ἀποκείρασθαι
 καὶ ἐν βαλανείῳ δὲ ἄσαι καὶ
 εἰς τὰ ὑποδήματα δὲ ἤλκας ἐγ-
 κρῆσαι καὶ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ πα-
 ριών κομίσασθαι παρ' Ἀρχίου
 τὰς τὰρίχας.

Ε. ΠΕΡΙ ΑΡΕΣΚΕΙΑΣ.

Ἡ δὲ ἀρέσκεια, ἔστι μὲν, ὡς ὁ-
 ρῶ περιλαβεῖν, ἔντευξις ἕκ ἐπὶ
 τῷ βελτίσῳ ἡδονῆς παρασκευα-
 σική. ὁ δὲ ἄρεσκος, ἀμέλει τοιῶ-
 τός τις, οἷος πόρρωθεν προσαγο-
 ρεύσας, καὶ ἄνδρα κράτιστον εἰ-
 πὼν, καὶ θαυμάσας ἱκανῶς, ἀμ-
 φοτέραις ταῖς χερσὶ μὴ ἀφίε-
 ναι καὶ μικρὸν προπέμψας,
 καὶ ἐρωτήσας πότε αὐτὸν ὄψε-
 ται, ἔτι ἐπαινῶν ἀπαλλάττεσ-
 θαι. καὶ παρακληθεὶς δὲ πρὸς
 δίαιταν, μὴ μόνον ὧ πάρεσι
 βέλεσθαι ἀρέσκειν, ἀλλὰ καὶ τῷ

ἀντιδίκῳ, ἵνα κοινὸς εἶναι δοκῇ.
καὶ τὰς ξένους δὲ εἰπεῖν, ὥς δικαιο-
τερα λέγῃσι τῶν πολιτῶν. καὶ
κεκλημένος δὲ ἐπὶ δεῖπνον κε-
λευῖσαι καλέσαι τὰ παῖδιά τὸν
ἐσιῶντα· καὶ εἰσιόντα, φῆσαι σύ κε
ὁμοιότερα εἶναι τῷ πατρί· καὶ
προσαγόμενος φιλήσαι, καὶ παρ'
αὐτὸν καθίσαι· καὶ τοῖς μὲν συμ-
παίξειν αὐτὸς, λέγων, ἄσκος,
πέλεκυς· τὰ δὲ ἐπὶ τῆς γαστρὸς
ἔαν καθεύδειν, ἅμα θλιβόμενος.
-----καὶ πλειστάκις δὲ ἀποκεί-
ρασθαι, καὶ τὰς ὀδόντας λευκὰς
ἔχειν, καὶ τὰ ἱμάτια δὲ χρυσὰ
μεγαβάλλεσθαι, καὶ χρίσματα

αλείφεισθαι. καὶ τῆς μὲν ἀγο-
 ρᾶς πρὸς τὰς τραπέζας προσ-
 φοιτᾶν· τῶν δὲ γυμνασίων ἐν τέ-
 τοις διατρίβειν, ὃ ἂν ἔφηβοι γυμ-
 νάζωνται· τῷ δὲ θεάτρῳ καθῆσ-
 θαι, ὅτ' ἂν ἡ θεά, πλησίον τῶν
 στρατηγῶν. καὶ ἀγοράζειν αὐτῷ
 μὲν μηδὲν, ξένοις δὲ εἰς Βυζάντι-
 ον ἐπιστάλματα. καὶ Λακωνικὰς
 κύνας, εἰς Κύζικον· καὶ μέλι Ὑ-
 μήτιον, εἰς Ρόδον· καὶ ταῦτα
 ποιῶν, τοῖς ἐν τῇ πόλει διηγείσ-
 θαι. ἀμέλει δὲ καὶ πίθηκον θρέ-
 ψαι δεινός, καὶ τίτυρον κτῆσασ-
 θαι, καὶ Σικελικὰς περιστεράς, καὶ
 δορκαδεῖς ἀσραγάλας, καὶ Θυ-

ριακὰς τῶν εὐροχύλων ληκύθας,
καὶ βακτηρίας τῶν σκολιῶν ἐκ
Λακεδαιμόνος, καὶ αὐλαίαν ἔχ-
σαν Πέρσας ἐνυφασμένους· καὶ
αὐλίδιον παλαιστρικὸν κόνιν ἔ-
χον, καὶ σφαιρισηρίον· καὶ τῷ-
το περιῖων χρεῖαν αἰετοῖς φιλοσό-
φοις, τοῖς σοφισταῖς, τοῖς ὀπλο-
μάχοις, τοῖς ἀρμονικοῖς, ἐπι-
δείκνυσθαι· καὶ αὐτὸς ταῖς ἐπι-
δείξεσιν ὕψερον ἐπείσιν, ἐπὶ τῷ
εἰπεῖν τινα τῶν θεωμένων πρὸς
τὸν ἕτερον, ὅτι τούτου ἐστὶν ἡ πα-
λαίστρα.

5. ΠΕΡΙ ΑΠΟΝΟΙΑΣ.

Ἡ δὲ ἀπόνοια, ἔστιν ὑπομονὴ
αἰσχυρῶν ἔργων καὶ λόγων. ὁ δὲ
ἀπονεννημένος, τοιῷτός τις, οἷος
ὁμόσαι ταχύ, κακῶς ἀκῆσαι, καὶ
λοιδορηθῆναι δυνάμενος. τῷ ἤθει
ἀγοραῖός τις, καὶ ἀνασευρμέ-
νος, καὶ παντοποιός. ἀμέλει δυ-
ναλὸς καὶ ὀρχεῖσθαι νήφων τὸν
κόρδακα, καὶ προσωπεῖον ἐκ ἔ-
χων ἐν κωμικῷ χορῷ. καὶ ἐν θαύ-
μασι δὲ τῆς χαλκῆς ἐκλέγειν,
καθ' ἑκάστον παριῶν. καὶ μάχεσ-
θαι τοῖς τὸ σύμβολον φέρουσι,
καὶ προῖκα θεωρεῖν ἀξιῶσι. δει-

νός δὲ καὶ πανδοχεῦσαι, καὶ πορ-
νοδοσκῆσαι, καὶ τελωνῆσαι καὶ
μηδεμίαν αἰσχρὰν ἐργασίαν ἀ-
ποδοκιμάσαι, ἀλλὰ κηρύττειν,
μαγειρεύειν, κυβεύειν, τὴν μη-
τέρα μὴ τρέφειν, ἀπάγεσθαι
κλοπῆς, τὸ δεσμωτήριον πλείω
χρόνον οἰκεῖν ἢ τὴν αὐτῆς οἰκίαν.
καὶ τῆτο δ' ἂν εἶναι δόξειε τῶν
περιῦσαμένων τοὺς ὄχλους, καὶ
προσκαλέντων μεγάλη τῇ φονῇ
καὶ παρεῖργωγυία, καὶ λοιδορ-
μένων, καὶ διαλεγομένων πρὸς
αὐτῆς· καὶ μεταξὺ οἱ μὲν προσ-
ΐασιν, οἱ δὲ ἀπίασιν, πρὶν ἀκῶ-
σαι αὐτῆς· ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀρχὴν,

πορ- τοῖς δὲ συλλαβὴν, τοῖς δὲ μέρος
 καὶ τῷ πράγματι λέγει· ἐκ ἄλλως
 θεωρεῖσθαι ἀξίων τὴν ἀπόνοιαν
 αὐτῷ, ἢ ὅτ' ἂν ἦ πανήγυρις. ἱ-
 κανὸς δὲ καὶ δίκας τὰς μὲν φεύ-
 γειν, τὰς δὲ διώκειν· τὰς δὲ ἐξόμ-
 νυσθαι, ταῖς δὲ παρῆναι· ἔχων
 ἐχθρὸν ἐν τῷ προκολπίῳ, καὶ ὄρ-
 μαθὺς γραμματιδίων ἐν ταῖς
 χερσίν. ἐκ ἀποδοκιμάζων δὲ ἐδ'
 ἅμα πολλῶν ἀγοραίων στρατη-
 γεῖν· καὶ εὐθὺς τέτοις δανείζειν,
 καὶ τῆς δραχμῆς τόκον τρία ἡμι-
 ωδύλια τῆς ἡμέρας πράττεσθαι·
 καὶ φοδεύειν τὰ μαγειρεῖα, τὰ ἰχ-
 θυοπωλεῖα, τὰ ταριχοπωλεῖα·

καὶ τὰς τόκους ἀπὸ τῶ ἐμπολή-
 ματος εἰς τὴν γνάθον ἐκλέγειν.
 ἐργαῶδεις δὲ εἰσιν οἱ τὸ σῶμα ἔν-
 λυτον ἔχοντες πρὸς λοιδορίαν, καὶ
 φθειρόμενοι μεγάλη τῇ φωνῇ,
 ὥς συνηχεῖν αὐτοῖς τὴν ἀγορὰν
 καὶ τὰ ἐργασήρια.

Ζ. ΠΕΡΙ ΛΑΛΙΑΣ.

Ἡ δὲ λαλία, εἴ τις αὐτὴν ὀρί-
 ζεσθαι βέλοιο, εἶναι ἂν δόξειεν
 ἀκρασία τῶ λόγου. ὁ δὲ λάλος,
 τοιοῦτός τις, οἷος τῷ ἐντυγχانونτι
 εἰπεῖν, ἂν ὀλιῖν πρὸς αὐτὸν φθέγ-
 ξηται, ὅτι οὐδὲν λέγει καὶ ὅτι
 αὐτὸς πάντα οἶδε καὶ ἂν ἀκῆη

αὐτῷ, μαθήσεται. καὶ μεταξὺ
 δὲ ἀποκρινομένου ὑποβάλλειν,
 εἶπας, σὺ μὴ ἐπιλάβῃ ὁ μέλλεις
 λέγειν· καὶ εὖ γε ὅτι μὲ ὑπέμνη-
 σας· καὶ, τὸ λαλεῖν ὡς χρήσι-
 μόν περ! καὶ, ὁ παρέλιπον· καὶ,
 ταχύ γε συνῆκας τὸ πρᾶγμα·
 καὶ, πάλαι σὲ παρετήρην εἰ ἐπὶ
 τὸ αὐτὸ ἐμοὶ κατενεχθήσῃ· καὶ
 ἑτέρας ἀφορμὰς τοιαύτας πορί-
 σασθαι, ὥστε μηδὲ ἀναπνεῦσαι
 τὸν ἐντυγχάνοντα. καὶ ὅτ' ἂν γε
 τὴς καθ' ἓνα ἀποκναῖσῃ, δεινὸς
 καὶ ἐπὶ τὴς ἀθρόου καὶ συνεση-
 κότας πορευθῆναι, καὶ φυγεῖν
 ποιῆσαι μέλαξὺ χρημαλίζοντας,

καὶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα δὲ καὶ
εἰς τὰς παλαίστρας εἰσιὼν, κωλύ-
ειν τὰς παῖδας προσμανθάνειν
τοσαῦτα, καὶ προσλαλεῖν τοῖς
παιδοτρίβαις καὶ διδασκάλοις.
καὶ τὰς ἀπιέναι φάσκοντάς δεινὸς
προπέμψαι, καὶ ἀποκαταστῆσαι
εἰς τὴν οἰκίαν. καὶ πυθόμενος τὰς
ἐκκλησίας ἀπαγγέλλειν· προσ-
διηγῆσασθαι δὲ καὶ τὴν ἐπ' Ἀριστο-
φῶντος ποτὲ γενομένην τῷ ῥήτο-
ρος μάχην, καὶ τὴν τῶν Λακε-
δαιμονίων ἐπὶ Λυσάνδρῳ· καὶ ὅς
ποτε λόγους αὐτὸς εἶπας ἠνδοκί-
μησεν ἐν τῷ δήμῳ. καὶ κατὰ τῶν
πληθῶν γε, ἅμα διηγούμενος,

κατηγορίαν παρεμβαλεῖν· ὥς τε
 τὰς ἀκρόντας, ἢ τοι ἐπιλαθέσθαι,
 ἢ νυσάζαι, ἢ μεταξὺ καταλι-
 πόντας ἀπαλλάττεσθαι. καὶ συν-
 δικάζων δὲ, κωλύσαι κρῖναι· καὶ
 συνθεωρῶν, θεάσασθαι· καὶ συν-
 δειπνῶν, φαγεῖν· λέγων ὅτι χα-
 λεπὸν τῷ λόγῳ ἐστὶ σιωπᾶν· καὶ
 ὥς ἐν ὑγρῷ ἐστὶν ἡ γλῶττις· καὶ ὅτι
 ἐκ αὐτοῦ σιωπήσειεν, ἔδ' εἰ τῶν χε-
 λιδόνων δόξειεν αὐτὸ εἶναι λαλίσσε-
 ρος. καὶ σκωπτόμενος ὑπομεί-
 ναι· καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν παιδίων,
 ὅταν αὐτὸν ἤδη καθεύδειν βου-
 λόμενα κελεύῃ λέγοντα ταῦτα,

λαλεῖν τι ἡμῖν, ὅπως ἂν ἡμᾶς
ὑπνος λάβῃ.

η. ΠΕΡΙ ΛΟΓΟΠΟΙΙΑΣ.

Ἡ δὲ λογοποιΐα, ἔστι σύνθε-
σις ψευδῶν λόγων καὶ πράξεων,
ᾧ βέβηλαι οἱ λογοποιῶν. ὁ δὲ
λογοποιός, τοιοῦτός τις, οἷος ὑ-
πανλήσας τῷ φιλῷ, εὐθύς κατα-
βαλὼν τὸ ἦθος, καὶ μειδιάσας, ἐ-
ρωτῆσαι, πόθεν σὺ, καὶ τί λέγεις;
καὶ, ἔχεις περὶ τῶδε εἰπεῖν και-
νόν; καὶ ἐπιβαλὼν ἐρωτᾶν, μή
λέγεται τι καινότερον; καὶ μὴν
ἀγαθὰ γέ ἐστι τὰ λεγόμενα· καὶ
ἐκ εἰσας ἀποκρίνασθαι, εἰπεῖν,

τί λέγεις; ἔδεν ἀκήκοας; δοκῶ
 μοί σε εὐωχήσειν καινῶν λό-
 γων. καὶ ἐστὶν αὐτῷ ἢ στρατιώτης,
 ἢ παῖς Ἀσείας τῆς αὐλητῆς, ἢ Λύ-
 κων ὁ ἐργολάβος παραγεγονώς
 ἐξ αὐτῆς τῆς μάχης, ἔφησιν
 ἀκηκοέναι· αἱ μὲν ἔν ἀναφοραῖ
 τῶν λόγων τοιαῦταί εἰσιν αὐτῷ,
 ὧν οὐδεὶς ἂν ἔχοι ἐπιλαβέσθαι.
 διηγεῖται δὲ τέττας φάσκων λέ-
 γειν, ὡς Πολυσπέρχων καὶ ὁ βα-
 σιλεὺς μάχῃ νενίκηκε, καὶ Κά-
 σανδρος ἐζώγρηται. καὶ ἐπὶ τὴν
 αὐτῷ, Σὺ δὲ ταῦτα πισεύεις;
 φήσει, τὸ πρᾶγμα βοᾷσθαι γάρ
 ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν λόγον ἔπεν-

τείνειν· καὶ πάντας συμφωνεῖν
ταῦτά γὰρ λέγειν περὶ τῆς μά-
χης· καὶ πολὺν τὸν ζῶμὸν γε-
γονέναι. εἶναι δὲ αὐτῷ καὶ ση-
μεῖον τὰ πρόσωπα τῶν ἐν τοῖς
πράγμασιν· ὁρᾶν γὰρ αὐτῶν
πάντων μεταβεβληκότα. λέγει
δ' ὡς καὶ παρακήκοε παρὰ τῶν
τοῖς κρυπτόμενόν τινα ἐν οἰκίᾳ,
ἥδη πέμπτην ἡμέραν ἤκουλα ἐκ
Μακεδονίας, ὅς πάντα ταῦτα εἶ-
δε. καὶ ταῦτα πάντα διεξιὼν, πῶς
οἴεσθε; πιθανῶς σχετλιάζει. λέ-
γων, δυσυχὴς Κάσανδρος! ὦ τα-
λαίπωρος! ἐνθυμῇ τὸ τῆς τύ-
χης; ἀλλ' ἐν ἰσχυρὸς γεγόμε-

νος. καὶ, δεῖ δὲ αὐτὸ σὲ μόνον εἶδε-
ναι· πᾶσι δὲ τοῖς ἐν τῇ πόλει
προσδεδράμηνκε λέγων. τῶν τοι-
ῶν ἀνθρώπων τεθαύμακα τί
ποτε βέλονται λογοποιῶντες, οὐ
γὰρ μόνον ψεύδονται, ἀλλὰ καὶ
ἀλυσίτελως ἀπαλλάττῃσι. πολ-
λάκις γὰρ αὐτῶν οἱ μὲν ἐν τοῖς
βαλανείοις περισάσεις ποιῶμε-
νοι, τὰ ἱμάτια ἀποβεβλήκασιν·
οἱ δ' ἐν τῇ σοᾷ πεζομαχίᾳ καὶ
ναυμαχίᾳ νικῶντες, ἐρήμους δί-
κας ὠφλήκασιν. εἰσὶ δ' οἱ, καὶ
πόλεις τῷ λόγῳ κατὰ κράτος
αἰρῶντες, παρεδειπνήθησαν. πᾶ-
νυ δὲ ταλαίπωρον αὐτῶν ἐστὶ τὸ

ἐπιτήδευμα· ποία γὰρ οὐ σοῦ
 ποίω δὲ ἐργασηρίω, ποίω δὲ μέ
 ρει τῆς ἀγορᾶς ἔ διημερεύουσιν
 ἀπαυδᾶν ποιῶντες τὰς ἀκρόντας
 ἔτως, καὶ καταπονοῦντες τὰ
 ψευδολογίαις;

Θ. ΠΕΡΙ ΑΝΑΙΣΧΥΝΤΙΑΣ.

Ἡ δὲ ἀναίσχυντία ἐστὶ μὲν, ὡς
 ὄρω λαβεῖν, κατὰ φρόνησιν δόξης
 αἰσχροῦ ἕνεκα κέρδους. ὁ δὲ ἀ
 ναίσχυντος, τοιοῦτος, οἷος πρῶ
 τον μὲν ὃν ἀποσερεῖ, πρὸς τῷτον
 ἀπελθὼν δανείζεσθαι· εἶτα θύ
 σας τοῖς θεοῖς, αὐτὸς μὲν δειπ
 νεῖν παρ' ἑτέρῳ, τὰ δὲ κρέα ἀπο

50α. αἰθέναί αἰσὶ πάσας· καὶ προσ-
 51. ἐ μέ. καλεσάμενος τὸν ἀκόλuthον, δᾶ-
 52. ὅσιν. ναι, ἀπὸ τῆς τραπέζης ἄρτον καὶ
 53. οντα. κρέας ἄρας, καὶ εἰπεῖν, ἀκρόντων
 54. ταῖ. πάντων, εὐωχᾶ, Τίβιε. καὶ ὁψω-
 55. νων δὲ, ὑπομιμνήσκειν τὸν κρεω-
 56. πώλην, εἴ τι χρήσιμος αὐτῷ γέ-
 57. γονε· καὶ ἐσηκὼς πρὸς τῷ σαθμῷ,
 58. , ὡ. μάλισα μὲν κρέας, εἰ δὲ μὴ, ὅ-
 59. ξη. σοῦν εἰς τὸν ζυγὸν ἐμβάλλειν·
 60. ἔ α. καὶ ἐὰν μὲν λάβῃ, εὖ ἔχει· εἰ δὲ
 61. ρῶ. μὴ, ἀρπάσας ἀπὸ τῆς τραπέζης
 62. τον. χολίκιον, ἅμα γελῶν ἀπαλ-
 63. ἡύ. λάττεισθαι. καὶ ξένοις δὲ αὐτᾶ
 64. π. θεάν ἀγοράσας, μὴ δᾶς τὸ μέ-
 65. ο. ρος, θεωρεῖν· ἄγειν δὲ καὶ τὰς υἱεῖς

εἰς τὴν ὑπεραίαν, καὶ τὸν παι-
δαγωγόν. καὶ ὅσα ἐωνημένος ἄ-
ξιά τις φέρει, μεταδῆναι κελεύ-
σαι καὶ αὐτῷ. καὶ ἐπὶ τὴν ἀλ-
λοτριάν οἰκίαν ἐλθὼν, δανείζεσ-
θαι κριθάς, πόλιν δὲ ἄχυρον· καὶ
ταῦτα χρήσαντας ἀναγκάσαι
ἀποφέρειν πρὸς αὐτόν. δεινὸς δὲ
καὶ πρὸς τὰ χαλκεῖα τὰ ἐν τῷ
βαλανείῳ προσελθὼν, καὶ βά-
ψας ἀρύταιναν, βοῶντος τῆ βα-
λανέως, αὐτὸς αὐτῇ καταχέασ-
θαι, καὶ εἰπεῖν, ὅτι λέλθαι, ἀ-
πιὼν· καὶ κῆ, ἔδεμία σοὶ χάρις.

Ι. ΠΕΡΙ ΜΙΚΡΟΛΟΓΙΑΣ.

Ἡ δὲ μικρολογία ἔστι φειδω-
 λία τῷ διαφόρῳ ὑπὲρ τὸν καιρόν.
 ὁ δὲ μικρολόγος, τοιῷτός τις, οἷος
 ἐν τῷ μηνὶ ἡμιωβόλιον ἀπαιτεῖν
 ἐπὶ τὴν οἰκίαν· καὶ συσσιτῶν ἀριθ-
 μεῖν πόσας κύλικας ἑκάστος πέ-
 πωκε· καὶ ἀπάρχεσθαι ἐλάχι-
 σον τῇ Ἀρτέμιδι τῶν συνδειπνούν-
 των. καὶ ὅσα μικρὰ τις πριάμε-
 νος λογίζεται, πάντα φάσκειν
 εἶναι ἄγαν. καὶ οἰκέτεα χύτραν ἢ
 λοπάδα κατὰ ξανθός, εἰσπράττειν
 ἀπὸ τῶν ἐπιτηδείων. καὶ τῆς γυ-
 ναικὸς ἀποβαλῆσθαι τρίχαλκον,

οἷος μεταφέρειν τὰ σκέυη, καὶ τὰς
κλίνας, καὶ τὰς κιβωτὰς, καὶ διφᾶν
τὰ καλύμματα. καὶ ἐάν τι πωλῇ,
τοσούτῃ ἀποδόσθαι, ὥστε μὴ λυ-
σιτελεῖν τῷ πριάμενῳ. καὶ ἔκ ἂν
ἐάσαι ἕτε συκοτραγῆσαι ἐκ τῶ
αὐτῷ κήπε, ἕτε διὰ τῶ αὐτῷ ἀ-
γρῷ πορευθῆναι, ἕτε ἐλάαν, καὶ
φοίνικα, τῶν χαμαὶ πεπλωκό-
των ἀνελέσθαι. καὶ τὰς ὄρεας δὲ
ἐπισκοπεῖσθαι ὁσημέραι, εἰ δια-
μένουσιν οἱ αὐτοί. δεινὸς δὲ καὶ
ὑπερημερίαν πράττειν, καὶ τόκον
τόκε. καὶ ἐσιῶν τὰς δημότας, μι-
κρὰ τὰ κρέα κόψας παραθεῖναι
καὶ ὀψωνῶν, μηδὲν πριάμενος

τὰς εἰσελθεῖν. καὶ ἀπαγορεῦσαι τῇ
 γυναικὶ μήτε ἄλας χρωννύειν,
 μήτε ἐλλύχνιον, μήτε κύμινον,
 μήτε ὀρίγανον, μήτε ἔλας, μήτε
 σέμμαλα, μήτε θυλήμαλα· ἀλ-
 λά λέγειν ὅτι τὰ μικρὰ ταῦτα
 πολλά ἐσι τῷ ἐνιαυτῷ. καὶ τὸ ὅ-
 λον δὲ, τῶν μικρολόγων καὶ τὰς
 ἀργυροθήκας ἐστὶν ἰδεῖν εὐρωτιώ-
 σας, καὶ κλεῖς ἰωμένας· καὶ αὐ-
 τὰς δὲ φορῶντας ἐλάττω τῶν μι-
 κρῶν τὰ ἱμάτια, καὶ ἐκ ληκυ-
 θίων μικρῶν πάνυ ἀλειφομένους,
 καὶ ἐν χρῶ κειρομένους, καὶ τὸ
 μέσον τῆς ἡμέρας ὑπολυομένους,
 καὶ πρὸς τὰς γναφεῖς διατεινομέ-

νης, ὅπως τὸ ἱμάτιον αὐτοῖς ἔξει
πολλὴν γῆν, ἵνα μὴ ῥυπαίνηται
ταχύ.

ΙΑ. ΠΕΡΙ ΒΔΕΛΥΡΙΑΣ.

Οὗ χαλεπὸν δὲ ἐς τὴν βδελυ-
ρίαν διορίσασθαι· ἔσι γὰρ παι-
διὰ ἐπιφανῆς καὶ ἐπονείδισος. ὁ
δὲ βδελυρὸς, τοῖςτος, οἷος ὑπαν-
τήσας γυναῖξιν ἐλευθέραις, ἀ-
νασυράμενος δεῖξαι τὸ αἰδοῖον.
καὶ ἐν θεάτρῳ κροτεῖν, ὅτ' ἂν οἱ
ἄλλοι παύωνται, καὶ συρίττειν
ἐς ἡδέως θεωρῶσιν οἱ λοιποί· καὶ
ὅτ' ἂν σιωπήσῃ τὸ θέατρον, ἀνα-
κύψας ἐρυγεῖν, ἵνα τὰς καθημέ-

ἔξουχως ποιήσῃ μεταστροφῆναι. καὶ
 πληθύνει τῆς ἀγορᾶς, προσελ-
 θὼν πρὸς τὰ κάρυα, ἢ τὰ μύρ-
 τα, ἢ τὰ ἀκρόδρυα, ἐσηκὼς τρα-
 γηματίζεσθαι, ἅμα τῷ πωλῶν-
 τι προσλαλῶν. καὶ καλέσαι δὲ
 τῶν παριόντων ὀνομασί τινα, ᾧ
 μὴ συνήθης ἐστὶ· καὶ σπεύδοντα
 δὲ πρὸς ὁρῶν, περιμεῖναι κελεῦ-
 σαι. καὶ ἡττωμένῳ δὲ μεγάλην δί-
 κην ἀπιόντι ἀπὸ τῆς δικαστηρίου
 προσελθεῖν, καὶ συνησθῆναι. καὶ
 ὠφωνεῖν ἑαυτὸν, καὶ αὐλητρίδας
 μισθῶσθαι· καὶ δεικνύειν δὲ τοῖς
 ἀπαντῶσι τὰ ὠφωνημένα, καὶ
 παρακαλεῖν ἐπὶ ταῦτα· καὶ διη-

γεῖσθαι προσὰς πρὸς κερεῖον, ἢ
μυροπώλιον, ὅτι μεθύσκεσθαι
μέλλει. καὶ οἶνοπωλῶν, κεκρα-
μένον τὸν οἶνον τῷ φίλῳ ἀπο-
δόσθαι. καὶ ἐπὶ θέαντηνικάδε πο-
ρεύεσθαι ποιῶν τὰς υἱεῖς, ἡνίκα
προῖκα ἀφιάσιν οἱ θεατρῶναι.
καὶ ἀποδημῶν δημοσίᾳ, τὸ μὲν
ἐκ τῆς πόλεως ἐφόδιον οἴκοι κα-
ταλιπεῖν, παρὰ δὲ τῶν συμ-
πρεσβευτῶν δανείζεσθαι. καὶ τῷ
ἀκολούθῳ ἐπιθεῖναι μεῖζον φορ-
τίον ἢ δύναται φέρειν, καὶ ἐλά-
χιστα ἐπιτήδεια τῶν ἱκανῶν. καὶ
τῶν ξενίων τὸ μέρος τὸ αὐτῷ ἀ-
παιτήσας ἀποδόσθαι. καὶ ἀλει-

ον, ἢ φόμενος ἐν τῷ βαλανείῳ, καὶ
 γὰρ ἰπὼν, σαπρὸν γε τὸ ἔλαιον ἐ-
 πρίω, τῷ παιδαρίῳ τῷ ἄλλο-
 τρίῳ ἀλείφεσθαι. καὶ τῶν εὐρισ-
 κομένων χαλκῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς
 πρὸς τῶν οἰκείων, δεινὸς ἀπαιτῆ-
 σαι τὸ μέρος, κοινὸν εἶναι φήσας
 τὸν Ἑρμῆν. τὰ δὲ δὴ τοιαῦτα·
 Φειδωνίῳ μέτρῳ τὸν πύνδακα ἐλ-
 κεκρυσμένῳ μετρεῖν αὐτὸς τοῖς
 ἔνδον τὰ ἐπιτήδεια σφόδρα ἀπο-
 ψῶν. ὑποπρίασθαι φίλου ἐπι-
 λαβὼν ἀποδόσθαι. ἀμέλει δὲ καὶ
 χρέος ἀποδιδῆς τριάκοντα μνῶν,
 ἑλαττον τέτρασι δραχμαῖς ἀπο-
 δίδόναι· καὶ φράταρας ἐσιῶν, αἰ-

τῇν τοῖς αὐτῷ παισὶν ἐκ τῷ κοι-
νῷ ὄψον· τὰ δὲ καλαλιπόμενα
ἀπὸ τῆς τραπέζης ἡμίση τῶν
γραφανίδων ἀπογράφεσθαι ἵνα
οἱ διακονῶντες παῖδες μὴ λάβω-
σιν.

Β. ΠΕΡΙ ΑΚΑΙΡΙΑΣ.

Ἡ μὲν οὖν ἀκαιρία ἔστιν ἐπί-
τευξις λυπῶσα τοὺς ἐντυγχά-
νοντας. ὁ δὲ ἀκαιρος, τοιῷτός τις,
οἷος ἀσχολομένῳ προσελθὼν ἀ-
νακοινῶσθαι καὶ πρὸς τὴν αὐτῷ
ἔρωμένην κωμάζειν πυρέτλισαν.
καὶ δίκην ὠφληκότα ἐχθύης προσ-
ελθὼν, κελεῦσαι αὐτὸν ἀναδέ-

ζασθαι. καὶ μαρτυρήσων παρ-
 ἔχειν, τῷ πράγματι ἤδη κεκρι-
 μένου. καὶ κεκλημένος εἰς γά-
 μους, τῷ γυναικεῖς γένους κατη-
 γορεῖν. καὶ ἐκ μακρᾶς ὁδῷ ἤκον-
 τας ἄρτι, παρακαλεῖν εἰς περί-
 παλον. δεινὸς δὲ καὶ προσάγειν
 ὠνητὴν πλείω δίδοντα ἤδη πε-
 πρακότι. καὶ ἀκηκόοντας καὶ με-
 μαθηκότας ἀνίστασθαι ἐξ ἀρ-
 χῆς διδάσκων. καὶ πρόθυμος δὲ
 ἐπιμεληθῆναι ἅ μὴ βέλεται τις
 γενέσθαι, αἰσχύνεται δὲ ἀπεί-
 πασθαι. καὶ θύοντας καὶ ἀναλί-
 σκοντας ἤκειν τόμον ἀπαϊήσων.
 καὶ μασιγασμένους οἰκέτας παρε-

τῶς, διηγείσθαι ὅτι καὶ αὐτοῦ
 ποτὲ παῖς ἔτω πληγὰς λαβὼν
 ἀπήγξατο. καὶ παρὼν διαίτη,
 συγκρᾶειν, ἀμφοτέρων βελομέ-
 νων διαλύεσθαι. καὶ ὀρχησόμε-
 νος ἄψασθαι ἑταίρου μηδέπω
 μεθύοντος.

ΙΥ. ΠΕΡΙ ΠΕΡΙΕΡΓΙΑΣ.

ἈΜΕΛΕΙ περιεργία δόξει-
 εν εἶναι προσποιήσις τις λόγων
 καὶ πράξεων μετ' εὐνοίας. ὁ δὲ
 περίεργος, τοιᾷτός τις, οἷος ἐπαλ-
 γέλλεσθαι ἀνασὰς ἂ μὴ δυνή-
 σεται. καὶ ὁμολογουμένου τοῦ
 πράγματος δικαίᾳ εἶναι, ἐν τινι

ἑας, ἐλεγχθῆναι. καὶ πλείω δὲ
ἐπαναγκάσαι τὸν παῖδα κερά-
σαι, ἢ ὅσα δύνανται οἱ παρόντες
ἐκπιεῖν. καὶ διείργειν τοὺς μα-
χομένους, καὶ ὅς ἔ γινώσκει. ἀ-
τραπῆ ἠγήσασθαι, εἴτα μὴ δύ-
νασθαι εὐρεῖν ἔ πορεύεσθαι. καὶ
τὸν στρατηγὸν προσελθὼν ἐρωτῆ-
σαι, πότε μέλλει παρατάττεσ-
θαι, καὶ τί μετὰ τὴν αὐριον πα-
ραγγέλλει. καὶ προσελθὼν τῷ
πατρὶ εἰπεῖν, ὅτι ἡ μήτηρ ἤδη
καθεύδει ἐν τῷ δωματίῳ. καὶ ἀ-
παγορεύοντος τοῦ ἱατροῦ, ὅπως
μὴ δώσει οἶνον τῷ μαλακιζομέ-
νῳ, φήσας βέλεσθαι διάπειραν

λαμβάνειν, εὐτρεπίσαι τὸν κα-
 κῶς ἔχοντα. καὶ γυναικὸς δὲ τε-
 λευτησάσης, ἐπιγράψαι ἐπὶ τῷ
 μνήμα, τῷ τε ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ
 τῷ πατρὸς, καὶ τῆς μητρὸς, καὶ
 αὐτῆς, τῆς γυναικὸς τὸν ὄνομα, καὶ
 ποταπὴ ἔστι καὶ προσεπιγρά-
 ψαι ὅτι οὗτοι πάντες χρηστοὶ ἦ-
 σαν. καὶ ὀμνύναι μέλλων, εἰ-
 πεῖν πρὸς τὰς περιεσηκότας, ὅτι
 καὶ πρότερον πολλάκις ὀμώ-
 μοκα.

ιδ. ΠΕΡΙ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑΣ.

Εἶστι δὲ ἡ ἀναισθησία, ὡς
 ὁρᾷ εἰπεῖν, βραδυτῆς ψυχῆς ἐν

λόγοις καὶ πράξεσιν. ὁ δὲ ἀναίσ-
 θήσιος, τοιοῦτός τις, οἷος λογισά-
 μενος ταῖς ψήφοις, καὶ κεφά-
 λαιον ποιήσας, ἐρωτᾷ τὸν πα-
 ρακαθήμενον, τί γινέται; καὶ δί-
 κην φεύγων, καὶ ταύτην εἰσιέ-
 ναι μέλλων, ἐπιλαθόμενος εἰς
 ἄγρὸν πορεύεσθαι. καὶ θεωρῶν
 ἐν τῷ θεάτρῳ, μόνος καταλεί-
 πεσθαι καθεύδων. καὶ πολλὰ
 φαγὼν, καὶ τῆς νυκτὸς ἐπὶ θά-
 κον ἀνιστάμενος ὑπὸ κυνὸς τῆς τῆ
 γείτονος διχθῆναι. καὶ λαβὼν
 καὶ ἀποθεῖς αὐτὸς, τῷτο ζητεῖν,
 καὶ μὴ δύνασθαι εὑρεῖν. καὶ ἀ-
 παγγέλλοντός τινος αὐτῷ ὅτι τε-

τελεύτηκε τις αὐτῶ τῶν φίλων
 ἵνα παραγένηται, σκυθρωπάσαι
 καὶ δακρύσας, εἰπεῖν, Ἀγαθὴ
 τύχη. δεινὸς δὲ καὶ, ἀπολαμβάνει
 νων ἀργύριον ὀφειλόμενον, μάρ
 τυρας παραλαβεῖν. καὶ χειμῶ
 νος ὄντος μάχεσθαι τῷ παιδί, ἡ
 τι σικύας ἐκ ἡγόρασε. καὶ τῶ
 παιδία ἐαυτῶ παλαίειν ἀναγκά
 ζων, καὶ τροχάζειν, καὶ εἰς κ
 πος ἐμβάλλειν. καὶ ἐν ἀγρῷ αὐ
 τοῖς φακῇν ἔψων, δις ἅλας εἰ
 τὴν χύτραν ἐμβαλὼν, ἄβρωστο
 ποιῆσαι. καὶ ὕοντος τῶ Διὸς, εἰ
 πεῖν, ἡδύ γε τῶν ἄσρων νομίζε
 ὅτι δὴ καὶ οἱ ἄλλοι λέγουσι πῖσ

της. καὶ λέγοντός τινος, πόσους
 αἶνε κατὰ τὰς Ἡρίας πύλας ἐξε-
 νήχθαι νεκρούς; πρὸς τῷτον εἰ-
 πεῖν, ὅσοι ἐμοὶ καὶ σοὶ γένοιντο.

ΙΕ. ΠΕΡΙ ΑΥΘΑΔΕΙΑΣ.

Ἡ δὲ αὐθάδεια, ἔστιν ἀπῆνεια
 φιλικίας ἐν λόγοις. ὁ δὲ αὐθάδης,
 τοιοῦτός τις, οἷος ἐρωτηθεὶς, ὁ δεῖ-
 ναι πᾶς ἔστιν; εἰπεῖν, πράγματά
 μοι μὴ παρέχε. καὶ προσαγο-
 ρευθεὶς, μὴ ἀντιπροσειπεῖν. πω-
 λῶν τι, μὴ λέγειν τοῖς ὄνυμέ-
 νοις, πόσους ἂν ἀποδοῖτο, ἀλλ' ἐ-
 ρωτᾶν τί εὐρίσκει. καὶ τοῖς τι-
 μῶσι, καὶ πέμπουσιν εἰς τὰς ἐορ-

τὰς, εἰπεῖν, ὅτι ἐκ αὐτῶν γένοίτο δι-
 δόμενα. καὶ ἐκ ἔχων συζηνώμε-
 ῖν τε τῷ ἀπώσαντι αὐτὸν ἀκασί-
 ως, ἔτε τῷ ὠσαντι, ἔτε τῷ ἐμβάν-
 τι. καὶ φίλῳ δὲ ἔρανον κελεύ-
 σαντι εἰσενεγκεῖν, εἰπὼν ὅτι ἐκ
 αὐτῶν δοίη, ὕστερον ἤκειν φέρων, καὶ
 λέγειν ὅτι ἀπόλλυσι καὶ τὸ τοῦτο
 ἀργύριον. καὶ προσπταίσας ἐν τῇ
 οὐδῶ δεινὸς κατὰράσασθαι τῷ λι-
 θῷ. καὶ ἀναμεῖναι ἐκ αὐτῶν ὑπο-
 μεῖναι πολὺν χρόνον ἔδνα. καὶ
 ἔτε ἄσαι, ἔτε ῥῆσιν εἰπεῖν, ἔτε
 ὀρχήσασθαι αὐτῷ ἐθελῆσαι. δεινὸς
 δὲ καὶ τοῖς θεοῖς μὴ ἐπεύχεσθαι.

15. ΠΕΡΙ ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΣ.

ἈΜΕΛΕΙ ἡ δεισιδαιμονία
 δοξεῖν εἶναι δειλία πρὸς τὸ δαι-
 μόνιον. ὁ δὲ δεισιδαίμων, τοιῦτός
 τις, οἷος ἀπονιψάμενος τὰς χεῖ-
 ρας, καὶ περιῖρῃ ανάμενος ἀπὸ ἱε-
 ρῶ, δάφνης εἰς τὸ σῶμα λαβὼν,
 ἔτω τὴν ἡμέραν περιπατεῖν. καὶ
 τὴν ὁδὸν εἰς παραδράμῃ γαλῇ,
 μὴ πρότερον πορευθῆναι, ἕως δι-
 εξέλθῃ τις, ἢ λίθους τρεῖς ὑπὲρ
 τῆς ὁδοῦ διαλάβῃ. καὶ εἰς ἴδῃ ὄφιν
 ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἱερὸν ἐνταῦθα ἰδρύ-
 σασθαι. καὶ τῶν λιπαρῶν λίθων
 τῶν ἐν ταῖς τριόδοις, παριῶν ἐκ

τῆς ληκύθου ἔλαιον καταχεῖν· καὶ
 ἐπὶ γόνατα πεσὼν καὶ προσκυ-
 νήσας, ἀπαλλάττεσθαι. καὶ ἐὰν τοῦ
 μῦς θύλακον ἀλφίτων διαφά-
 γῃ, πρὸς τὸν ἐξηγητὴν ἐλθὼν, ἐ-
 ρωτᾷν τί χρὴ ποιεῖν· καὶ ἐὰν ἀπο-
 κρίνηται αὐτῷ ἐκδῆναι τῷ σκυ-
 τοδέψῃ ἀπορράψαι, μὴ προσέ-
 χων τούτοις, ἀλλ' ἀποτραπέ-
 ἐκδύσασθαι. καὶ πυκνὰ δὲ τὴν οἰ-
 κίαν καθαριεῖν· καὶ ὅτε ἐπιβῇ να-
 μνήματι, ὅτε ἐπὶ νεκρὸν ἐλθεῖν,
 ὅτε ἐπὶ λέχει. καὶ ὅτ' ἂν ἐνύπ-
 νιον ἴδῃ, πορεύεσθαι πρὸς τὰς ὀ-
 νειροκρίτας, πρὸς τοὺς μάντις,
 πρὸς τὰς ὀρνιθοσκοπὰς, ἐρωτῆ-

των τίνι θεῷ ἢ θεᾷ προσεύχεσ-
 θαι δεῖ. καὶ τελεσθισόμενος, πρὸς
 τοὺς Ὀρφεοτελεσὰς κατὰ μῆνα
 πορεύεσθαι μετὰ τῆς γυναικός.
 εἰ δὲ μὴ σχολάζῃ γυνὴ μετὰ
 τῆς τίτθης καὶ τῶν παιδίων. καὶ ἐπὶ
 ταῖς τριόδοις ἀπελθὼν κατὰ κε-
 φαλῆς λούσασθαι καὶ ἱερείας
 καλέσας, σκίλλη ἢ σκύλακι κε-
 λεῦσαι αὐτὸν περικαθᾶραι. μαι-
 νόμενόν τε ἰδὼν ἢ ἐπίληπτον,
 φρίζας εἰς κόλπον πλύσαι.

ΙΖ. ΠΕΡΙ ΜΕΜΨΙΜΟΙΡΙΑΣ.

ἜΣΤΙ δὲ ἡ μεμψιμοιρία,
 ἐπιτίμησις παρὰ τὸ προσῆκον

δεδομένη. ὁ δὲ μεμψίμοιρος, τοῖ-
 ος δέ τις, οἷος, ἀποσεύλαντος με-
 ρίδα τοῦ φίλου, εἰπεῖν πρὸς τὸν
 φέροντα, ἐφθόνησάς μοι τῷ ζω-
 μῳ, καὶ τῷ οἴναρίῳ, ἔκ ἐπὶ δεῖπνον
 καλέσας. καὶ ὑπὸ τῆς ἐταίρας
 καταφιλούμενος, εἰπεῖν, θαυ-
 μάζω εἰ σὺ καὶ ἀπὸ ψυχῆς με-
 φιλεῖς. καὶ τῷ Διὶ ἀγανακτεῖν, ὅ-
 διοτι ὕει, ἀλλὰ διοτι ὕσερον. καὶ
 εὐρών τι καὶ ἐν τῇ ὁδῷ βαλάντιον,
 εἰπεῖν, ἀλλ' ἔθησαυρόν εὔρηκα
 ἔδέποτε. καὶ πριάμενος ἀνδρά-
 ποδον ἄξιον, καὶ πολλὰ δεηθεὶς
 τῷ πωλῆντι, θαυμάζω, εἰπεῖν,
 ὅτι ὑγιὲς ἔτω ἄξιον ἐώνημαι. καὶ

προ-
 σοι-
 θῆς
 σιν,
 κήσ-
 φε-
 λόγ-
 τι-
 θέν-
 σα-
 εἰ-
 δῶ-
 χα-
 νο-

πρὸς τὸν εὐαγγελιζόμενον, υἱὸς
 σοι γέγονεν, εἰπεῖν, ὅτι ἂν προσ-
 θῆς, καὶ τῆς ἐσίας τὸ ἥμισυ ἄπε-
 ςιν, ἀληθῆ ἐρεῖς. καὶ δίκην νι-
 κήσας καὶ λαβὼν πάσας τὰς ψή-
 φους, ἐγκαλεῖν τῷ γραψαντὶ τὸν
 λόγον, ὡς πολλὰ παραλελοιπό-
 τι τῶν δικαίων. καὶ ἐράνῃ εἰσενεχ-
 θέντος παρὰ τῶν φίλων, καὶ φή-
 σαντός τινος, ἱλαρὸς ἔσω· καὶ πῶς,
 εἰπεῖν· ὅτι δεῖ τὸ ἀργύριον ἀπο-
 δῆναι ἐκάσῳ, καὶ χωρὶς τέτων,
 χάριν ὀφείλειν ὡς εὐηργετημέ-
 νον.

ΙΗ. ΠΕΡΙ ΑΠΙΣΤΙΑΣ.

ἜΣΤΙΝ ἀμέλει ἀπιστία, ὑ-
 πόληψις τις ἀδικίας κατὰ πάν-
 των. ὁ δὲ ἀπίστος, τοιῷτός τις, οἷ-
 ος, ἀποσείλας τὸν παῖδα ὁψω-
 νήσοντα, ἕτερον παῖδα πέμπειν
 πεισόμενον πόσῃ ἐπρίατο. καὶ
 φέρων αὐτὸς τὸ ἀργύριον, κατὰ
 σάδιον ἀριθμεῖν πόσον ἐστί. καὶ
 τὴν γυναῖκα τὴν αὐτῷ ἐρωτᾶν
 κατακείμενος, εἰ κέκλεικε τὴν
 κιβωλὸν, καὶ εἰ σεσήμανται τὸ
 κοιλιόχιον, καὶ εἰ ὁ μοχλὸς εἰς
 τὴν θύραν τὴν αὐλείαν ἐμβέ-
 βληται καὶ ἐὰν ἐκείνη φῇ, μη-

δὲν ἦτον αὐτὸς ἀναστὰς γυμνὸς
 ἐκ τῶν σρωμάτων καὶ ἀνυπόδητος,
 τὸν λύχνον ἄψας, ταῦτα πάν-
 τα περιδραμὼν ἐπισκέψασθαι,
 καὶ ἔτω μόλις ὕπνῃ τυγχάνειν.
 καὶ τὰς ὀφείλουσας αὐτῷ ἀργύ-
 ριον μετὰ μαρτύρων ἀπαιτεῖν
 τοὺς τόκους, ὅπως μὴ δύναιντο
 ἔξαρνοι γενέσθαι. καὶ τὸ ἱμάτιον
 δὲ ἐκδῆναι δεινός, ἔχῃ ὡς βέλτιστα
 ἐργάσεται, ἀλλ' ὅτ' ἂν ἡ ἀξίος
 ἐχρηστῇς τῇ κναφέῳ. καὶ ὅτ' ἂν
 ἦκη τις αἰτησόμενος ἐκπώμα-
 τα, μάλιστα μὲν μὴ δῆναι. καὶ
 τὸν παῖδα δὲ ἀκολουθοῦντα κε-
 λεύειν αὐτῷ ὀπισθεν μὴ βαδί-

ζειν, ἀλλ' ἔμπροσθεν, ἵνα φυλάτῃται αὐτῷ, μὴ ἐν τῇ ὁδῷ ἀποδράσῃ. καὶ τοῖς εἰληφόσι τι παρ' αὐτῶ καὶ λέγῃσι, πόσῃ, κατὰ θῆ· ὁ γὰρ σχολάζω πέμπειν.

ΙΘ. ΠΕΡΙ ΔΥΣΧΕΡΕΙΑΣ.

ἜΣΤΙ δὲ ἡ δυσχέρεια, ἀθεραπευσία σώματος, λύπης παρασκευασικῆ. ὁ δὲ δυσχερὴς, τοιούτος τις, οἷος λέπραν ἔχων καὶ ἀλφὸν, καὶ τὰς ὀνυχὰς μεγάλῃς, περιπατεῖν καὶ φῆσαι ταῦτα εἶναι αὐτῷ συγγενῇ ἀρρώγηματα, καὶ τὸν πατέρα ἔχειν καὶ τὸν πάππον. ἀμέλει δὲ δεινὸς καὶ ἑλ-

κη ἔχειν ἐν τοῖς ἀντικνημίοις, καὶ
 προσπλάισματα ἐν τοῖς δακτύ-
 λοις, καὶ ταῦτα μὴ θεραπεῦ-
 σαι, ἀλλ' ἐᾶσαι θηριωθῆναι. καὶ
 τὰς μασχάλας θηριώδεις καὶ δα-
 σείας ἔχειν ἄχρῃς ἐπὶ πολὺ τῶν
 πλευρῶν· καὶ τὰς ὀδόντας μέ-
 λαντας καὶ ἐσθιομένους, ὥς τε δυσ-
 ἐντευκλος εἶναι καὶ ἀηδής. καὶ
 τὰ τοιαῦτα. ἐσθίων ἀπομύτλεισ-
 θαι· θύειν ἀρξάμενος, προσλα-
 λῆν, καὶ ἀπορρίπτειν ἀπὸ τοῦ
 σώματος· ἅμα πιεῖν, προσερυγ-
 γάνειν· ἐλαίῳ σαπρῷ ἐν βαλα-
 νείῳ χρῆσθαι· ἱμάτιον κηλίδων
 μεσὸν ἀναβαλλόμενος, εἰς ἀγο-

ρὰν ἐξελθεῖν. καὶ εἰς ὀρνιθοσκοπῆ-
 τῆς μὴρὸς ἐξελθούσης, βλασ-
 φημῆσαι· καὶ εὐχομένων καὶ
 σπενδόνων ἐκβαλεῖν τὸ ποτήρι-
 ον, καὶ γελάσαι ὡς τεράσιόν τι
 πεποιηκώς. καὶ αὐλούμενος δὲ
 κροτῆσαι ταῖς χερσὶ μόνος τῶν
 ἄλλων, καὶ συντερετίζειν· καὶ
 ἐπιτιμᾶν τῇ αὐλητρίδι μὴ τα-
 χὺ παυσαμένη· καὶ ἀποπτύσαι
 δὲ βεβλόμενος ὑπὲρ τῆς τραπέ-
 ζης, προσπλῦσαι τῷ οἰνοχόῳ.

Κ. ΠΕΡΙ ΑΗΔΙΑΣ.

ΕἶΣΤΙ δὲ αἰδία, ὡς ὄρω περι-
 λαβεῖν, ἔντευξις λύπης ποιητι-

π8 κὴ ἄνευ βλάβης. ὁ δὲ ἀηδὴς, τοι-
 σ- ἔτος τις, οἷος ἐγείρειν ἄρτι κα-
 αὶ θεύδοντα, εἰσελθὼν, ἵνα αὐτῷ
 ρι- λαλῇ· καὶ ἀνάγεσθαι δὴ μέλλον-
 τι τας κωλύειν, καὶ προσελθὼν, δεῖσ-
 δε θαι ἐπισχεῖν ἕως ἂν περιπατή-
 ῶν ση. καὶ τὸ παιδίον τῆς τίτθης ἀ-
 αὶ φελόμενος, μασσώμενος σιτί-
 α- ζειν αὐτός, καὶ ὑποκορίζεσθαι
 αὶ πομπύζων. καὶ ἐσθίων ἅμα διη-
 - γεῖσθαι ὡς ἐλλέβορον πιὼν, ἄνω
 καὶ κάτω καθαρθεῖη, καὶ ζωμῶ
 τ8 παρακειμένῃ ἐν τοῖς ὑποχω-
 ρήμασιν αὐτῷ μελαντέρα ἢ χο-
 ρι- λή. καὶ ἐρωτῆσαι δὲ δεινὸς ἐναν-
 τι- τίων τῶν οἰκείων, ποία ἡμέρα μὲ

ἔτικτες; καὶ ὅτι ψυχρὸν ὕδωρ ἐστὶ
 παρ' αὐτῷ λακκαῖον· καὶ ὡς κή-
 πος λάχανα πολλὰ ἔχων καὶ
 ἀπαλά· καὶ ὅτι ἡ οἰκία αὐτῆς,
 πανδοχεῖόν ἐστι. καὶ ξενίζων δὲ
 δεῖξαι τὸν παράσιλον αὐτῆς ποῖός
 τις· καὶ παρακαλῶν δὲ ἐπὶ τῇ πο-
 τηρίᾳ, ὅτι τέρψον τῆς παρόντας.

κα. ΠΕΡΙ ΜΙΚΡΟΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣ.

Ἡ δὲ μικροφιλοτιμία δόξειεν
 εἶναι ὄρεξις τιμῆς ἀνελεύθερος.
 ὁ δὲ μικροφιλότιμος, τοιῦτός τις,
 οἷος σπερδάσαι, ἐπὶ δεῖπνον κλη-
 θεῖς, παρ' αὐτὸν τὸν καλέσαντα
 κατακείμενος δειπνῆσαι. καὶ τὸν

οἶον ἀποκεῖραι ἀπαγαγὼν εἰς
 Δελφός· καὶ ἐπιμεληθῆναι δὲ ὅ-
 πως αὐτῷ ὁ ἀκόλuthος Αἰθίοψ
 ἔσαι καὶ ἀποδῆς μνᾶν ἀργυρίx,
 καινὸν ποιῆσαι ἀποδῆναι. καὶ βῆν
 θύσας, τὸ προμειωπίδιον ἀπαν-
 τικρὺ τῆς εἰσόδου προσπαταλεῦ-
 σαι, σέμμασι μεγάλοις περιδή-
 σας, ὅπως οἱ εἰσιόντες ἴδωσιν ὅτι
 βῆν ἔθυσε. καὶ πομπεύσας δὲ
 μετὰ τῶν ἱππέων, τὰ μὲν ἄλλα
 πάντα ἀποδῆναι τῷ παιδί ἀπε-
 νεγκεῖν οἴκαδε, ἀναβαλλόμενος
 δὲ θοιμάτιον εἰς τὴν ἀγορὰν πε-
 ριπατεῖν. καὶ κυναρίx δὲ τελευ-
 τήσαντος, αὐτῷ μνηῆμα ποιῆσαι,

καὶ σπηλίδιον ποιήσας, ἐπιγράψαι, ΚΛΑΔΟΣ ΜΕΛΙΤΑΙΟΣ. καὶ ἄναθῆς δακτύλιον χαλκῶν τῷ Ἀσκληπιῷ, τῷτον ἐκτρίβειν σφαιρανῶν· καὶ ἀλείφεσθαι ὁσημέραι. ἀμέλει δὲ καὶ συνδιοικήσασθαι παρὰ τῶν πρυτάνεων ὅπως ἀπαγείλῃ τῷ δήμῳ τὰ ἱερά· παρεσκευασμένος λαμπρὸν ἱμάτιον, καὶ ἐξεφανωμένος, παραγούσῃ ἐλθὼν εἰπεῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐθύομεν οἱ πρυτάνεις τὰ ἱερά τῇ μητρὶ τῶν θεῶν Ἀξία καὶ κατὰ μὲν ἡμῶν, καὶ ὑμεῖς δέχεσθε τὰ ἀγαθὰ θά. καὶ ταῦτα ἀπαγείλας, ἀπὸ πρῶτον διηγῆσασθαι οἵκαδε τῇ ἑορτῇ

γράφει αὐτῇ γυναικί, ὡς καθ' ὑπερβολὴν
καὶ μὴν εὐημερεῖ.

κβ. ΠΕΡΙ ΑΝΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ.

Ἡ δὲ ἀνελευθερία ἐστὶ περισσὴ
ἀπὸ φιλοτιμίας δαπάνην ἔ-
χουσα. ὁ δὲ ἀνελεύθερος τοιοῦτός
ἐστιν, οἷος νικήσας τραγῶδης, ται-
νίαν ἀναθεῖναι ξυλίνην τῷ Διο-
σκῶρῳ, ἐπιγράφας αὐτῇ τὸ ὄνο-
μα· καὶ ἐπιδόσεων γινομένων, ἐκ
τῆς δῆμῃ ἀναστὰς, σιωπᾶν, ἢ ἐκ
κατὰ μέσση ἀπελθεῖν. καὶ ἐκδιδὼς
αὐτῇ θυγατέρα, τῇ μὲν ἱερείου,
τῇ δὲ τῶν ἱερέων, τὰ κρέα ἀπο-
τῇ ἐπιδόσθαι· τῆς δὲ διακονῆντας ἐν

τοῖς γάμοις, οἰκοσίτους μισθώ-
 σασθαι. καὶ τριηραρχῶν, τὰ τῶν
 κυβερνήτην εὐρώματα ἐπὶ τῷ κα-
 τὰ εὐρώματος ὑποσφεννύσθαι, τὰ
 δὲ αὐτῷ ἀποτιθέναι. καὶ ἐξ ἀγο-
 ρᾶς δὲ ὀψωνήσας, τὰ κρέα αὐ-
 τὸς φέρειν καὶ τὰ λάχανα ἐν τῇ
 προκολπίῳ. καὶ ἔνδον μένειν ὅ-
 αν ἐκδῶ θοιμάτιον ἐκπλύναι
 καὶ φίλιν ἔρανον συλλέγοντος,
 προειδόμενος, ἀποκάμψας ἐκ
 τῆς ὁδοῦ, οἴκαδε πορευθῆναι. καὶ
 μὴ πρίασθαι θεραπαίνας, ἀλλὰ
 μισθῶσθαι εἰς τὰς ἐξόδους. καὶ ἀ-
 νασᾶς, τὴν οἰκίαν καλλῦναι, καὶ
 τὰς κλῖνας ἐκκορῆσαι. καὶ καθι-

ζόμενος παρασρέψαι τὸν τρίβωνα ὃν αὐτὸς φορεῖ.

κγ. ΠΕΡΙ ΑΛΑΖΟΝΕΙΑΣ.

ΑΜΕΛΕΙ δὲ ἡ ἀλαζονεία δοξεῖεν εἶναι προσδοκία τινῶν ἀγαθῶν ἐκ ὄντων. ὁ δὲ ἀλαζὼν, τοιῷτός τις, οἷος ἐν τῷ Δείγματι ἐσηκῶς διηγείσθαι ξένοις ὡς πολλὰ χρήματα αὐτῷ ἐσιν ἐν τῇ θαλάτῃ· καὶ περὶ τῆς ἐργασίας δανεισικῆς διεξιέναι, ἡλικη, καὶ αὐτὸς ὅσα εἰληφε. καὶ συνοδοιπόρου ἀπολαύσας ἐν τῇ ὁδῷ, λέγειν ὡς μετ' Ἀλεξάνδρου ἐστρατεύσατο· καὶ ὅσα λιθοκόλλη-

τα ποτήρια ἐκόμισε· καὶ περὶ τῶν
τεχνιτῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι
βελτίους εἰσὶ τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ,
ἀμφισβητῆσαι. καὶ γράμματά
εἶπεν ὡς πάρεστι παρ' Ἀντιπά-
τρου, τρίτον δὲ λέγοντα παραγα-
γέσθαι αὐτὸν εἰς Μακεδονίαν. καὶ
διδομένης αὐτῷ ἐξαγωγῆς ξύ-
λων ἀτελῆς, εἶπεν ὅτι ἀπείρη-
ται, ὅπως μὴδ' ὑφ' ἐνὸς συκο-
φαντηθῇ. καὶ ἐν τῇ σιτοδείᾳ ὡς
πλείω ἢ πέντε τάλαντα γένοιντο
αὐτῷ τὰ ἀναλώματα διδόντι τοῖς
ἀπόροις τῶν πολίων. καὶ ἀγνώ-
στων δὲ παρακαθημένων, κελεύ-
σαι θεῖναι τὰς ψήφους, καὶ ποσῶν

αὐτὰς καθ' ἑξακοσίους, κατὰ μί-
 αν. καὶ προσιθείς πιθανὰ ἐκάστοις
 τούτων ὀνόματα, ποιῆσαι δέκα
 τάλαντα· καὶ τῷτο φῆσαι εἰσε-
 νηνοχέναι εἰς ἐράνης αὐτόν· καὶ
 τὰς τριηραρχίας εἰπεῖν ὅτι ἔ-
 θησιν, ἔδὲ τὰς λειτουργίας ὅσας
 λελειτέργηκε. καὶ προσελθὼν
 δ' εἰς τὰς ἵππους τὰς ἀγαθὰς πω-
 λᾶσι, προσποιήσασθαι ὠνητιᾶν·
 καὶ ἐπὶ τὰς κλῖνας ἐλθὼν, ἱμα-
 τισμόν ζητῆσαι εἰς δύο τάλαντα·
 καὶ τῷ παιδὶ μάχεσθαι ἐκ ἔχων
 χρυσὸν νῦν τῷ ἀκολουθεῖν. καὶ ἐν
 μισθῷ τὴν οἰκίαν οἰκῶν, φῆσαι
 ταύτην εἶναι τὴν πατρίαν, πρὸς

τὸν μὴ εἰδότα· καὶ ὅτι μέλλει
 πωλεῖν αὐτὴν διὰ τὸ ἐλάττω εἶ-
 ναι πρὸς τὰς ξενοδοχίας.

κδ. ΠΕΡΙ ΥΠΕΡΗΦΑΝΙΑΣ.

Εἶστι δὲ ὑπερηφανία καλα-
 φρόνησίς τις, πλὴν αὐτοῦ, τῶν
 ἄλλων. ὁ δὲ ὑπερήφανος τοῖός τις
 τις, οἷος τῷ σπενύδοντι, ἀπὸ δείπ-
 νου ἐντεύξεσθαι φάσκειν ἐν τῷ
 περιπατεῖν. καὶ εὖ ποιήσας, μεμ-
 νῆσθαι φάσκειν ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ
 βιάζειν. καὶ προσελθεῖν πρότερος
 ἔδενι θελῆσαι. καὶ τὰς πολυτελείας
 τι καὶ μεμισθωμένους δεινὸς κε-
 λεῦσαι ἤκειν πρὸς αὐτὸν ἅμ' ἡ-

μέρα. καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς πορευό-
 μενος μὴ λαλεῖν τοῖς ἐντυγχά-
 νουσι, κάτω κεκυφώς. ὅτ' ἂν δὲ
 αὐτῷ δόξη ἐσιᾶν τῆς φίλης, αὐ-
 τὸς μὴ συνδειπνεῖν, ἀλλὰ τῶν
 ὑφ' αὐτόν τινι συντάξαι αὐτῶν
 ἐπιμελεῖσθαι. καὶ προαποσέλ-
 λειν δὲ ἐπ' αὐτὸν πορεύηται τὸν ἐρχό-
 ντα ὅτι ἔρχεται. καὶ ἔτε ἐπ' ἀλει-
 φόμενον αὐτόν, ἔτε ἐσθίοντα ἐᾶ-
 σαι ἂν εἰσελθεῖν. ἀμέλει δὲ καὶ
 λογιζόμενος πρὸς τινα, τῷ παιδί
 συντάξαι τὰς ψήφους διαθεῖν· καὶ
 κεφάλαιον ποιήσαντι, γράψαι
 αὐτῷ εἰς λόγον. καὶ μὴν ἐπισέλ-
 λων μὴ γράψαι, ὅτι χαρίζοιο

ἂν μοι, ἀλλ', ὅτι βέλομαι γε-
 νέσθαι· καὶ, ἀπέσειλα πρὸς σε
 ληψόμενος· καὶ, ὅπως ἄλλως
 μὴ ἔσαι· καὶ, τὴν ταχίστην.

κε. ΠΕΡΙ ΔΕΙΛΙΑΣ.

· ἈΜΕΛΕΙ δὲ ἡ δειλία δόξει-
 εν ἂν εἶναι ὑπειξίς τῆς ψυχῆς
 ἔμφοβος. ὁ δὲ δειλός, τοιῷτός τις,
 οἷος πλέων, τὰς ἄκρας φάσκειν
 ἡμιολίας εἶναι· καὶ κλυδωνίου
 γενομένου, ἐρωτᾷν εἴ τις μὴ με-
 μύηται τῶν πλεόντων· καὶ τῷ κυ-
 βερνήτου ἀνακόπτοντος αἰσθά-
 νεσθαι εἰ μεσοπορεῖ· καὶ, τί δοκεῖ
 αὐτῷ τὰ τῷ Θεῷ; καὶ πρὸς τὸν

παρακαθήμενον λέγειν, ὅτι φο-
 βεῖται ἀπὸ ἐνυπνίου τινός· καὶ
 ἐκδύς δίδοναι τῷ παιδί τὸν χιτω-
 νίσκον· καὶ δεῖσθαι πρὸς τὴν γῆν
 προσάγειν αὐτόν. καὶ στρατευόμε-
 νος δὲ προσκαλεῖν πάντας πρὸς
 αὐτόν, καὶ πάντας πρῶτον περι-
 ῖδειν, καὶ λέγειν ὡς ἔργον διαγ-
 νῶναί ἐσι πότερόν εἰσιν οἱ πολέ-
 μιοι. καὶ ἀκῶν κραυγῆς, ὁρῶν
 πίπλοντας, εἰπεῖν πρὸς τὰς πα-
 ρεσηκότας, ὅτι τὴν σπάθην λα-
 βεῖν ὑπὸ τῆς σπυγῆς ἐπελάθε-
 το· καὶ τρέχειν ὑπὸ τὴν σκηνὴν,
 τὸν παῖδα ἐκπέμψας, κελεύειν
 προσκοπεῖσθαι πᾶς εἰσιν οἱ πο-

λέμιοι. καὶ ἀποκρύψας αὐτὴν ὑ-
πὸ τὸ προσκεφάλαιον, εἶτα δια-
τρίβειν πολὺν χρόνον. καὶ ἐν τῇ
σκηνῇ ὄρων τραυματίαν προσ-
φερόμενον τῶν φίλων, προσδρα-
μεῖν, καὶ θαρρῆν κελεύειν, καὶ
τῷτον θεραπεύειν, καὶ περισπογ-
γίζειν, καὶ μυίας σοβεῖν, καὶ πᾶν
μᾶλλον ἢ μάχεσθαι τοῖς πολε-
μίοις. καὶ τῷ σαλπιγῶ δὲ πολε-
μικὸν σημήναντος, καθήμενος ἐν
σκηνῇ, Ἄπαγ' ἐς κόρακας, ἔκ ἐ-
άσεις τὸν ἄνθρωπον ὕπνῃ λαβεῖν
πυκνὰ σημαίνων. καὶ αἷματος
δὲ ἀνάπλεως ἀπὸ τῷ ἀλλοτρίῳ
τραύματος, ἐντυγχάνειν τοῖς ἐκ

τῆς μάχης ἐπανιῆσι, καὶ διηγείσ-
θαι ὥς κινδυνεύσας σέσωκε τῶν
φίλων· καὶ εἰσάγειν πρὸς τὸν κα-
τακείμενον σκεψόμενος τὰς φυ-
λέτας, τὸν δῆμον· καὶ τῶν αἰ-
μα ἐκάστω διηγείσθαι ὥς αὐτὸς
αὐτὸν ταῖς αὐτοῦ χερσὶν ἐπὶ
σκηνὴν ἐκόμισεν.

ΚΣ. ΠΕΡΙ ΟΛΙΓΑΡΧΙΑΣ.

ΔΟΞΕΙΕΝ ἂν εἶναι ἡ ὀλι-
γαρχία, φιλαρχία τίς ἰσχυρα
κέρδους οὐ γλιχομένη. ὁ δὲ ὀλι-
γαρχικὸς τοιοῦτος, οἷος, τῶ δῆμῳ
βυλομένῳ τινὰς τῷ ἄρχοντι ἐπι-
μελησόμενος πομπῆς παρελ-

θῶν ἀποφήνας ἔχει. καὶ τῶν ὁ-
 μίρων ἐπὶ τῷ ἐν μόνον κατέ-
 χειν, ὅτι ἐκ ἀγαθὸν πολυκοιρα-
 νίη, εἰς κοίρανος ἔσω. τῶν δὲ ἄλ-
 λων μηδὲν ἐπίσασθαι. ἀμέλει δὲ
 δεινὸς τοῖς τοιούτοις τῶν λόγων
 χρῆσασθαι, ὅτι δεῖ ἡμᾶς συνελ-
 θόντας βελεύσασθαι, καὶ ἐκ τῆς
 ὄχλης καὶ τῆς ἀγορᾶς ἀπαλλα-
 γῆναι, καὶ παύσασθαι ἀρχαῖς
 πλησιάζειν. καὶ ἔτι ὑπὸ τινῶν
 ὑβριζόμενος εἰπεῖν, ὅτι δεῖ αὐτὸς
 καὶ μέτῃ πόλιν οἰκεῖν. καὶ μέ-
 στον δὲ τῆς ἡμέρας ἐξιών, καὶ μέ-
 σην κερὰν κεκαρμένος, καὶ ἀκρι-
 βῶς ἀπωνυχισμένος, σοβεῖν τῶς

Ο- τοιαύτας λόγους, οὐκ οἰκηλέον ἐς
 τὴν πόλιν· καὶ ὡς ἐν τοῖς δικαστη-
 ρίοις δεινὰ πάσχειεν ὑπὸ τῶν δι-
 καζομένων· καὶ ὡς αἰσχύνεται ἐν
 τῇ ἐκκλησίᾳ ὅτ' ἂν τις παρακά-
 θῇται αὐτῷ λεπτός καὶ αὐχμῶν·
 καὶ ὡς μισητὸν τὸ τῶν δημαγω-
 γῶν γένος· τὸν Θησέα πρῶτον
 φήσας τῶν κακῶν τῇ πόλει γε-
 γονέναι· καὶ τοιαῦτα ἕτερα πρὸς
 τοὺς ξένους, καὶ τῶν πολιτῶν τοὺς
 ὁμοτρόπους.

κζ. ΠΕΡΙ ΟΨΙΜΑΘΙΑΣ.

Ἡ δὲ ὀψιμαθία φιλοπονία δό-
 ξειν ἂν εἶναι ὑπὲρ τὴν ἡλικί-
 αν. ὁ δὲ ὀψιμαθὴς, τοιῶτός τις,
 οἷος ρήσεις μανθάνειν ἐξήκοντα
 ἔτη γεγονώς· ταῦτα ἄδων παρὰ
 πότον ἐπιλανθάνεσθαι. καὶ παρὰ
 τῷ νύκτῃ μανθάνειν ἐπὶ τὸ δόρυ καὶ
 ἐπὶ ἀσπίδα. καὶ εἰς ἀγρὸν, ἐφ'
 ἵππῃς ἀλλοτρίῃς ὀχόμενος, ἅμα
 μελετᾷν ἱππάζεσθαι, καὶ πεσὼν
 τὴν κεφαλὴν κατεαγένας. καὶ
 μακρὸν ἀνδριάντα παίζειν· καὶ
 πρὸς τὸν ἑαυτῷ ἀκόλυστον διαλο-
 ξεύεσθαι, καὶ διακοντίζεσθαι· καὶ

ἄμα μανθάνειν παρ' αὐτοῦ, ὥς
 ἂν καὶ ἐκείνους μὴ ἐπισαμένους. καὶ
 παλαιῶν ἐν τῷ βαλανείῳ πυκ-
 νὰ τὴν ἑδραν σρέφειν.

κη. ΠΕΡΙ ΚΑΚΟΛΟΓΙΑΣ.

ἜΣΤΙ δὲ κακολογία ἀγὼν
 τῆς ψυχῆς εἰς τὸ χεῖρον ἐν λό-
 γοις. ὁ δὲ κακολόγος, τοῖσδε τίς
 ἔστιν, οἷος ἐρωτηθεῖς, ὁ δεῖνα τί
 ἔστι; καθάπερ οἱ γενεαλογεῖντες,
 πρῶτον ἀπὸ τῆς γένους αὐτῆς ἀρ-
 ξασθαι· ὁ μὲν πατὴρ Σωσίας
 ἐξ ἀρχῆς ἐκαλεῖτο· ἐγένετο δ'
 ἐν τοῖς στρατιώταις Σωσίστρατος·
 ἐπειδὴ δ' ἐς τοὺς δημότας ἐνε-

γράφη. ἡ μὲντοι μήτηρ εὐγενὴς
 Θράττα ἐστί. τὰς δὲ τοιαύτας ἐν
 τῇ πατρίδι εὐγενεῖς εἶναι φασίν.
 αὐτὸς δὲ ἔτος, ὥς ἐκ τέτων γε-
 γονῶς, κακὸς μασιγίας. καὶ τέ-
 τοις διεξιὼν, αὐταὶ αἱ γυναῖκες
 ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς παριόντας ἀρπά-
 ζουσι. καὶ κακῶς λεγόντων ἑτέραν
 συνεπιλαμβάνεσθαι καὶ αὐτὸς,
 λέγων, καὶ ἐγὼ τέτον τὸν ἄνθρω-
 πον πάντων μεμίσηκα. καὶ γὰρ
 εἰδεχθῆς τις ἀπὸ τῆ προσώπου
 εἶναι. ἡ δὲ πονηρία ἔδεν ὁμοιον.
 σημεῖον δὲ, τῇ γὰρ ἑαυτῇ γυναι-
 κὶ τρεῖς χαλκῆς εἰς ὄψον δίδω-
 σι καὶ τῷ ψυχρῷ λέεσθαι ἀναγ-

κάζει τῷ Ποσειδῶνος ἡμέρα. καὶ
 συγκαθήμενος δεινὸς περὶ τῷ Ἀ-
 νασάνῳ εἰπεῖν· καὶ ἄλλα πλεί-
 οντα περὶ τῶν φίλων καὶ οἰκείων
 κακὰ εἰπεῖν· καὶ περὶ τῶν τετε-
 λευτηκότων κακῶς λέγειν.

Τ Ε Λ Ο Σ·

F 2

C

S

tu

qu

ei

ci

n

q

P

(

x

v

THEOPHRASTI CHARACTERES ETHICI.

PROOEMIUM.

SAEPE equidem jam ante, quum hac de re attentius cogitare coepissem, miratus sum, sed nec mirari fortasse desinam, quid causae sit, cur quum Graecia omnis eidem coelo subjecta sit; quum etiam Graeci omnes eodem modo instituantur; non omnes tamen iisdem moribus utamur. ego siquidem, mi Polycles, quum a multo tempore hominum naturas essem contemplatus (quippe qui annos nonaginta novem jam vixerim: et cum multis, atque omnis generis naturaeque hominibus sim versatus) quum, inquam, diligentia magna et probos simul et improbos homines considerassem, atque inter se comparassem, faciendum duxi, ut quae sit vitae degendae utrorumque ratio, hoc scripto complecterer. exponam autem

tibi generatim, cum omnes morum species quibus illi sunt praediti, tum quis sit illorum vitae quotidianae modus, liberos enim nostros, mi Polycles, fore meliores existimo, si monumenta ipsis hujuscemodi reliquerimus, quae sibi pro exemplo proponentes, optime moratos quosque sint electuri, quibuscum versentur et consuecant, ut in viros tandem nihilo illis deteriores evadant, sed jam ad rem ipsam me accingam. tuum erit, ad ea quae dicam, animum advertere, et an recte dicam pernoscere. igitur, missis praefationibus, et iis quae multa poterant de re afferri, initium dicendi faciam ab illis qui cavillationem amplexi sunt, vitiumque ipsum primo definiam; deinde cavillatorem hominem describam qualis sit, et qui ejus mores. postea vero alias quoque animi affectiones generatim, ut ante diximus, explicare conabimur,

I. DE CAVILLATIONE.

CAVILLATIO igitur, si quis rudi definitione complecti velit, est cum factorum tum dictorum in deterius fictio. homo autem cavillator talis est, qui ad inimicos suos adeat, quasi alloqui eos velit, non amplius odisse: quique illos quibus clam struit insidias, praesentes laudet, et, si victi fuerint, eorum vicem doleat. si quis ipsi maledicat, ei ignoscit, jactaque in se convitia negligit; cum iis etiam, qui quod injuriam ab ipso passi sint, quiritant, blande benigneque loquitur. eos, qui ipsum confestim conventum velint, jubebit redire iterum. quicquid agit, clam id habet, et se adhuc deliberare dicit. idem se modo advenisse fingit: aut sub vesperam venisse, et e via languere. pecuniam mutuo rogantibus, aut erantum ab ipso exigentibus; Nihil vendo, inquit: e contrario quum nihil vendit, tum vendere se affirmabit. quum quid audiverit, videri volet animum non advertisse. quum quid viderit,

negabit vidisse. pactus aliquid, negabit se meminisse. de aliis dicit se cogitaturum, alia nescire, mirari alia: de quibusdam se quoque jam ante similiter cogitasse. denique frequens omnino in ejus ore hujusmodi est oratio, Non credo: Non puto: Obstupeasco. sese etiam alium fuisse dicet. item, Atqui non haec erat ipsius apud me oratio. Res mihi videtur mira, et fidem omnem superare: Quaere alium cui ista narres: Tibine credam, an illius damnem fidem, nescio. at tu cave sis vocibus istiusmodi et involucris simulationum et recantatis dictis credas: quare deterior nulla queat reperiri. enimvero mores hujusmodi hominum, non simplicium sed insidiosorum, magis quam viperas fugere debemus,

II. DE ADULATIONE.

ADULATIONEM vero putet aliquis esse turpem vitae quotidianae consuetudinem, sed quae adulatori conducatur. adulator autem is est, qui, si cum aliquo ambulet,

ei dicat, Viden' ut omnes in te oculos con-
 vertunt? Fit hoc nemini ex omnibus civi-
 bus praeterquam tibi. Heri in porticu mag-
 num bonae existimationis tuae fructum ca-
 piebas. nam quum homines ibi plus quam
 triginta federent, sermoque incidisset, Ec-
 quis civium esset optimus? et orfos ab ipso,
 et in ejusdem nomen simul omnes recidisse.
 haec ille loquitur, aliaque his similia. idem
 ex illius vestimentis cui assentatur, floccos
 solet eximere. quod si qua vel palea vel fe-
 stuca a vento acta illius capillamento adhae-
 ferit, tollit adulator; et simul renidens, En,
 inquit, quia biduo hoc ego te non vidi, ut
 canitie barba tibi est referta; atqui tu sane,
 qui id aetatis homo sis, habes, ut si quis a-
 lius, capillos nigros. jam si aliquid dicat Il-
 le, hic vero adulator silentium omnibus im-
 perare, in os laudare, dicenti voce gestuque
 applaudere, et ubi finem dicendi fecerit,
 Dictum bene! acclamare. quod si quem ille
 sale aliquo perstrinxerit, eundem iste acer-
 be irridebit, vestemque in os sibi indet, qua-
 si risum tenere non queat, in via si qui fiant

obvii, sistere gradum jubet, donec Ille transierit. mala etiam et pyra a se empta domum liberis illius afferre, et spectante ipso dare moris habet: atque adeo ipsos osculatus, Probi patris pullitiem! ait, exclamans. crepidas ementi si comes affuerit, pedem dicit ipso calceo esse concinniozem. adeunte illo ad amicorum aliquem, cursu praeire assentator, et huic quidem, Venit Ille, inquit, ad te: statimque reversus, Ego, ait, de tuo adventu praemonui. fane etiam quaecunque ad muliebre forum pertinent, didicit iste omnia saedulo et diligenter ministrare: nec non ex omnibus convivis vinum primus laudare: et Illi assidue assistens, dicere, Ut tu molliter comedis? et de iis quae mensae sunt apposita, aliquid attollens, Hoc vero, ait, quam bonum est! quaerere etiam amat, nunquid Ille frigeat: nunquid tegi adhuc et amplius amiciri velit: et quidem haec dicens, ad aurem hominis se inclinat, eique aliquid insufurrat: in eundem etiam, dum alios alloquitur, oculos defixos habet. pulvinos in theatro puero ademptos, ipse sub-

sterni
dime
confi
ma,
omni
re gr

G
inco
rulu
notu
des p
cede
qua
omn
inca
anti
vae
qua
tere
qua
ven

sternit. domum ait bene et ingeniose fuisse
dimensam et aedificatam: agrum diligenter
constitutum: imaginem esse persimilem. in sum-
ma, assentatorem semper videas, et facere
omnia, et dicere quae audientibus putat fo-
re grata.

III. DE GARRULITATE.

GARRULITAS est longorum et
inconsideratorum sermonum effusio. gar-
rulus autem ejusmodi est, qui vel apud ig-
notum juxtim ei assidens, uxoris suae lau-
des praedicare instituat: deinde, quod prae-
cedenti nocte somniaverit, id narret: tum
quaecunque in coena sibi fuerint apposita,
omnia figillatim recenseat. mox vero, ubi
incaluerit, homines hujus saeculi dicet esse
antiquis deteriores: frumenta in foro vili
vaenisse pretio: peregrinos esse in urbe
quam plurimos: mare statim a Dionysiis pa-
tere navibus: et, si Jupiter pluerit, eorum
quae terra conduntur, meliorem fore pro-
ventum, sequae agrum suum in sequentem

annum esse culturum: ait etiam vivendi rationes esse perdifficiles: et, quum mysteria agitentur, Damippum facem omnium maximam statuisse. quaerit etiam, quot sunt Odei columnae: et, Heri, ait, vomui: et, Quotus hic est mensis dies? quod si quis patientem se praebeat, nunquam ille ab eo discedat. narrabit mysteria mense Boëdromione, Apaturia Pyanepsione, Posideone vero quae ruri agitantur Dionysia, solita celebrari. id genus homines demissis manibus, grandique gradu, fugiat oportet, quisquis febre carere volet. difficile enim est cum iis durare, qui neque otii neque negotii tempora distinguere norunt.

IV. DE RUSTICITATE.

RUSTICITAS vero honestatis et decori ignoratio videri queat. at rusticus is est, qui hausto pharmaco in concionem nihilominus prodeat: quique unguentum non suavius fragrare thymo dicat: calceos gestat pede grandiores: voce etiam alta lo-

qui fuevit. amicis necessariisque suis parum fidens, de rebus maximis ad famulos refert: quaecunque in concione audivit, omnia mercenariis suis, qui ruri apud ipsum opus faciunt, enuntiat. saepe etiam veste ita supra genu subducta sedet, ut denudatae corporis partes conspici queant. in via aliorum quidem nihil admiratur, neque ulla re percellitur: sed si bovem, asinum, aut hircum viderit, ibi homo gradum sistere, et contemplari. quumque aliquid e promptuaria cella depromit, decerptum inde frustum vorat: et vinum meracius potat: diligenter interim, ne hoc ancilla panifica resciscat, cavens. deinde vero cum illa molere, et quae sunt ad victum necessaria, tum sibi, tum universae familiae parare solet. inter prandendum jumentis pabulum objicit: et si quis fores pulset, ipse auscultat. vocato etiam cane, et ejus rostro manu prehenso, Hic, inquit, et agrum, et domum, [quique in ea sunt omnes] custodit. argentum quod ab aliquo acceperit, quasi tenue aut nimis asperum solet rejicere, et ut alio id sibi mute-

tur, postulare. aratrum si cui forte utendum dederit, aut cophinum, aut falcem, aut faccum, nocte intempesta illa repetet, si per insomnium fuerit eorum recordatus. in urbem cum venit, obvium quemque interrogans, Quanti, ait, pelles et fassamenta vae-nibant? et, Nunquid hodie ludi novam lunam adducunt? dicit etiam, se, simul ac descendit, tondere velle. idem cantare in balneo, et clavis calceos suffigere, et, quia eadem via erat, ab Archia fassamenta accipere, ac portare ipse, moris habet.

V. DE BLANDITIA.

BLANDITIA, si quis eam definire velit, est congressio parum honestas voluptatis illecebras habens. blandus vero is est, qui e longinquo spatio aliquem salutare, et virum appellare praestantissimum, fortunamque ejus admirari soleat, et utraque manu prehensens, non dimittat: sed aliquantisper comitatus, quaerens quando sit illum visurus, vix tandem domum reverta-

CHARACTERES. 95

tur, ejus interim laudes praedicans. idem captus arbiter, non ei tantum cui adest, sed adversae etiam parti, ut communis utriusque amicus habeatur, gratificari studebit. peregrinos justiora quam civeis loqui dicet. ad coenam invitatus, convivii dominum, ut liberos suos vocet, rogabit: atque illis ingredientibus, negabit ficum ficui tam esse similem, quam illi sint patri: deinde eos ad se vocabit: osculatusque, sibi assidere jubebit: et cum aliis jocans, En utrem, inquiet, En securim: alios in sinum recumbere dormientes, quamvis onere gravetur, sinet. comam saepius solet tondere; dentes nitidos habere; vestes, quae usui adhuc esse possint, mutare; unguento uti. ac fori quidem in eam maxime partem ventitat, ubi sunt argentariorum mensae: gymnasia vero illa frequentat, in quibus se ephebi exercent: in theatro autem et spectaculis juxta ipsos praetores sedet. idem in foro sibi quidem nihil, sed amicis, qui Byzantii sunt, mittenda munera emittat; necnon Laconicas canes, quas Cyzicum; et mel Hymettium,

96 THEOPHRASTI

quod Rhodum mittat: atque haec se facere suis civibus narrat. praeterea solet idem simiam domi alere, fatyrum emere, et columbas Siculas, necnon Dorcadios talos, et Thyriacas ampullas ex illis quae forma sunt rotunda: item baculos sive scipiones ex obliquis Lacedaemone adveſtos, necnon aulaeum cui ſint Perſae intexti. habet etiam idem parvulum atrium pulvere palaeſtrico reſperſum, et ſphaeriſterium: atque has aedium ſuarum partes ſolet ille obvio cuique, vel e philoſophorum grege, vel ſophiſtarum, vel eorum qui ſe armis, aut muſico cantu exercent, commodare, ut ibi artis ſuae periculum faciant: quod quidem dum illi faciunt, ipſe de aliquo e ſpectatoribus alii dicet, Eccum tibi cujus eſt haec palaeſtra.

VI. DE VAECORDIA, SIVE PERDITA AUDACIA.

VAECORDIA eſt, per quam aliquis et facere quidvis et loqui contra hone-

statem sustinet. homo autem is est, qui iurandum facile suscipiat: qui male audire ac convitiis proscindi, fusque deque habeat. moribus est veteratoris callidi improbique, et hominis spurci, ac quidvis audentis. atque adeo non pudebit eum saltare cordacem etiam sobrium, et in comico choro personatum: et quum: praestigiae spectantur, ad quemque spectantium adire, et stipem aeream exigere: ac si quis tesseram afferens, gratis spectare postulet, cum eo rixabitur. cauponiam quoque exercere, leno ac portitor coactorque esse solet: ac qui a nullo turpi artificio se abstineat; praeco erit; coquus erit; aleator erit; matri suae alimenta denegabit; furti etiam convictus obtorto collo rapietur, atque in carcere diutius quam in suis aedibus habitabit. est etiam iste ex iis qui turbam circa se sistunt, et obvios ad se vocant, quibuscum voce magna et praefracta loquuntur, iisque maledicta ingerunt: atqui illi interea partim accedunt, partim discedunt, priusquam quid sibi ille velit audierint; dum ille aliis principium, aliis

vix syllabam, aliis partem aliquam de re tota refert, non aliter quam in celebri hominum conventu profligatum ac perditum ingenium suum spectari postulans. litibus etiam, partim quae ipsi intenduntur, partim quas ipse aliis intendit, solet esse implicatus: atque in aliis absentiam suam jurejurando interposito excusare: ad alias iudicio se sistere, in sinu quidem scrinium, prae manibus vero forensium libellorum fasciculum habens. quin etiam, quae ejus est insignita impudentia, ducem se rabulis forensibus praebet: ac mox illis pecunia foenori data, pro usura drachmae cujusque ternos semio-bolos in dies exigit: saepe etiam popinas et macella, ubi pisces ac fassamenta vaeneunt, pererrat: necnon quos e nundinatione sua nummos conficit, solet eos in buccam condere. sunt sane istiusmodi homines admodum difficiles: quorum quidem os ad convitiandum facile solvitur, atque id voce ita contenta, ut eorum clamoribus et forum et omnes tabernae personant.

VII. DE LOQUACITATE.

LOQUACITAS autem, si quis eam definire velit, sermonis intemperantia esse videatur. loquax vero is est, qui soleat ei quicum verba facit, dicere, quicquid ille narrare inceperit, nihil dicis: se rem omnem probe tenere: illum, si operam sibi dare velit, intellecturum. deinde respondentem interpellans, Tu, ait, ne obliviscaris eorum quae dicturus eras: et, Factum bene quod in memoriam revocasti: et, Quam juvat interdum sermones mutuos serere! et, Quod praeterii: et, Celeriter tu quidem rem percepisti: et, Pridem exspectabam an eodem mecum recideres: aliasque hujusmodi occasiones loquendi captans, ne respirare quidem eos finit, quibuscum loquitur. ac postquam singuli sunt ab eo ita enecti, tum ad eos accedere non veretur, qui plures una coierunt, eosque de rebus feriis agentes, in fugam vertere. sed et ludos ac palaestras ingressus, ut ne tantum pueri addiscant solet efficere, verba interea cum corporum exer-

citatoribus seu paedotribis, et ludimagistris funditans. si quis discedere se velle dicat, comitari ille, et domum usque deducere ac prosequi. si forte, quid sit in concione actum, rescierit, id aliis postea narrabit: tum de eo praelio, quod praetore Aristophonte, nobili illo oratore, commissum est, longam narrationem contexit; item, de ea pugna quae a Lacedaemoniis duce Lysandro est pugnata: et si quid ipse unquam pro concione cum aliqua sua laude dixerit. atque haec narrans, simul in vulgus invehetur: idque tanto cum audientium taedio, ut eorum alius quae ab ipso dicuntur oblivioni statim mandet, alius dormitet, alius loquentem adhuc deferat, discedatque. denique sive ad iudicandum cum alio sedeat, iudicare; sive ad spectandum, spectare; sive ad cibum sumendum, cibum sumere, confessorum impedit. Quippe, inquit, loquaci durum est tacere: linguam enim tanquam in udo habet: atque adeo prae quavis hirundine garrulus videri malit, quam tacere. adeo se irrideri fert patienter: idque vel a puerulis

fuis, qui fomnum petitori jubeant ipsum aliquid sibi narrantem, verba facere: ut ita nobis, inquiunt, fomnus obrepat.

VIII. DE FAMIGATIONE, SIVE RUMORUM CONFLICTIONE.

FAMIGATIONE est factorum dictorumque ad arbitrium ipsius fingentis conflictio. famigator autem is est, qui obuius amico factus, statim mutato vultu, ac renidens, interroget, Unde tu, et quid ais? et, Habesne super hoc novi quicquam? et pergens interrogare, Nihilne, inquit, novi dicitur? atqui fausta sane sunt et laeta, quae vulgo narrantur: tum autem, priusquam ille respondeat, Quid ais, inquit, nihil audivisti? Ergo ego te, sicut video, rerum novarum epulis laute excipiam. ac statim est illi aut miles aliquis, aut Astei tibicinis puer, aut inanceps Lyco, qui ex ipso praelio sit reversus, a quo se dicat audiisse: auctores siquidem ille tales eorum quae dicitat profert, quos nemo queat arguere, refert au-

tem accepisse se ab illis, Polyfperchontem cum rege hostes praelio fudisse, et superasse; Cassandrumque vivum in hostium potestatem venisse. quod si quis ei dicat, Tu autem haec credis? Imo, inquit; rem enim clarissima omnium voce tota urbe ferri; rumorem crescere; omnes congruere: eadem enim de praelio ab omnibus narrari: magnum nimirum ea pugna fartum esse factum. idque se ex eorum etiam vultu, qui rem gerunt publicam, colligere; quem viderit ipsis penitus immutatum. addit deinde se inaudisse, quendam qui ex Macedonia advenit, quique omnibus quae gesta sunt interfuerit, quintum jam diem ab illis domi occultari. atque ubi haec commemoravit, miserationes adjicit: at scin' quomodo? sane quam persuasibiliter. O infelicem, inquit, Cassandrum! O virum aerumnosum! En Fortuna quid possit: at fuit certe Cassander praepotens. Te vero, ait, tacitum hoc tecum habere oportet: ipse autem ad civium unumquemque accurrit, ut ei omnia narret, equidem mirari soleo quid sibi

CHARACTERES. 103

homines hoc genus falsis rumoribus fingendis spargendisque velint: quae res, ut ta-
ceam mendacii turpitudinem, non raro ip-
sis incommoda evenit. factum enim saepe,
ut dum isti in balneis concursus facerent,
vestes interea suas furto amitterent: alii
dum in porticu aut pedestri aut navali prae-
lio vincunt, quod vadimonium non stitif-
sent, graviter multati sunt. quibusdam eti-
am, dum urbes verbis suis fortiter cape-
rent, coena interea loci periit. enimvero mi-
sera est istorum vita et conditio: nam quae
porticus est, quae officina, quae fori pars,
in qua dies non traducant integros, magno
cum audientium, quos falsis suis narratio-
nibus obtundunt, taedio?

IX. DE IMPUDENTIA.

IMPUDENTIAM definire licet,
famae neglectum turpis quaestus gratia. im-
pudens autem is est, qui solet pecuniam mu-
tuo rogaturus ad eum accedere, cujus aliquid
per fraudem detineat: deinde quum sacra

diis facit, carnes victimae suae sale asperfas condit, ipse apud alium coenans: atque ibi pedisequum suum compellans, sublati de mensa carnum frusto et pane, in omnium auribus, Tu vir honeste, inquit, epulare hilariter. quando obsonatur, lanium meminisse jubet, si ulla unquam in re fuerit de eo bene meritus; deinde autem trutinæ affistens, principio quidem carnes; sed si id non possit, os saltem aliquod in lancem injiciet: quod si auferre queat, id optime: si non, tum ille e mensa vel aliquod intestinorum frustum rapiet, et cum risu discedet. jam si peregrinis apud se divertentibus locum in theatro ad spectandum emerit, ipse quoque, nullo pro capite suo dato aere, spectatum veniet: quinetiam liberos suos cum paedagogo eodem secum postero die ducere non dubitabit. quaecunque autem parvo empta ferentem aliquem viderit, sibi quoque communicari jubebit. et ubi ad aedes alienas venerit, vel hordeum, vel, si usus ita tulerit, paleam mutuaturus, eos coget a quibus acceperit, id quod dederint, domum sibi ap-

portare. saepe etiam in balneis ad aëna accedens, postquam arytaenam merfam replevit, sese ipse non sine magno balneatoris clamore, perfundit: dein discedens, Lavi, inquit: et ad balneatorem conversus, Ego vero, ait, gratiam tibi nullam.

X. DE SORDIDA PARSIMONIA.

SORDIDA parsimonia est studium parcendi sumptibus ultra modum. fordide parcus is est, qui *a sodalibus apud se convivia agitare solitis*, tanquam pro menstrua domus pensione, semiobolum exigat: et in convivio quot quisque calices educat, numeret: qui etiam ex omnibus convivis Dianae minima libamenta offerat. jam quaecunque ei quispiam fert impensa, etsi parvo emptā, nimio tamen constare dicet. si famulus ollam aut patinam fregerit, de ejus demenso tantum detrahet, quanti erat quod fractum est. quod si uxor trichalcum amiserit, ille vero omnem supellectilem, lectos etiam, atque capsas loco movebit, et omnia stragula scrup-

tabitur. quicquid vendit, tanti vendit, ut emptori ea res cedere bono non queat. ficum de suo horto neminem gustare siverit: neminem per fundum suum transire: aut ullam cadivam olivam, palmulamve, auferre: quotidie terminos inspectat suos, ecquid immoti eodem loco iidem maneant. porro autem debitum si quis die praestituta non solverit, poenam pro mora, atque adeo usurae usuram solet exigere. populares convivio accipiens, minutas apponet carnes: quumque ad obsonandum exierit, saepe vacuus domum revertetur. uxori solet edicere, ne cuiquam salem, aut ellychnium, aut cuminum, aut origanum, vel etiam farris quicquam, vel corollam ullam, vel libum ullum commodet: Magnam enim, inquit, parva haec tandem in anno summam efficiunt. in summa, fordidorum istorum hominum loculos videas situ obsitos, claves ferrugine illitas: ipsos quinetiam videre licet vestes gestare intra quam modicas: guttulos, ex quibus ungantur, parvulos habere: capite esse ad cutem usque attonso: calceos medio

die exuere: et cum fullonibus obnixè agere, ut ad poliendam suam vestem cretae multum adhibeant, ne sordes facile contrahat.

XI. DE IMPURITATE, SIVE MORIBUS IMPURIS.

IMPURITATEM vero definire non est difficile: est siquidem jocus ludusve evidens nimis ac flagitiosus. impurus vero is est, qui, si in liberas mulieres incidat, veste subducta pudenda illis ostendat. in theatro, reliquis tacentibus, ipse plaudit; et quos alii libenter spectant, ipse sibilis confectatur: et, toto theatro ad spectandum intento, ipse resupinato corpore ructat, ut qui sedent, oculos avertere necesse habeant. ac, quando maxime frequens est forum, ad nuces, mala, et reliquos omnis generis fructus accedens, ibique stans, de iis comedit, sermones interea cum eorum venditore ferens. non etiam dubitat praetereuntium aliquem, nulla sibi familiaritate junctum, nominatim compellare: et si quem aliquo properantem

videat, jubebit exspectare. solet etiam ad eum qui in grandis pecuniae judicio causa ceciderit, redeuntem e judicio, accedere, et ei gratulari. quumque sibi obsonia emerit, et tibicinas conduxerit, ut cuique obuius fuerit factus, obsonia illi ostendere, et ad ea invitare: idemque ad tonstrinam aut tabernam unguentariam astans, narrat velle se mox ad ebrietatem usque bibere. vinum vendens, etiam amico dilutum dabit. ad ludos, quando maxime spectandum est, liberos suos ire non finit: tunc finit, quando gratis per theatrorum redemptores licet spectare. cum legatus peregre proficiscitur, relicto domi viatico quod publice accepit, a legationis fociis mutuo rogabit. moris etiam habet famulum itineris comitem onerare quidem sarcinis supra modum, victum vero ei suppeditare anguste nimis et infra modum. lautia si cum aliis acceperit, suam portionem petet, ut eam statim vendat, in balneis lavans, puerulo appellato, Nam hercule tu, inquit, oleum nimis rancidum merceatus es: et simul alieno se inungit. quod

CHARACTERES. 109

si quos pueri nummos aereos, ut fit, in via repperint, partem inde sibi poscet, illud usurpans, Mercurium esse communem. ejusdem hominis sunt haec quoque. Phidonia mensura si quid metiatur, eam adhibet, cujus fit fundum collisum et introrsus adactum: domesticis suis demensum ipse perquam studiose radens metitur ---- et si triginta minas solvere habeat, ut quatuor tamen drachmae de solido desiderentur, operam dabit: quando etiam tribuleis convivio accipit, solet pueris suis obsonia e communi postulare: dimidiatos vero raphanos, si qui forte de mensa tollantur, annotat, ne eos pueri ministrantes capiant.

XII. DE INTEMPESTIVITATE, SIVE INSCITIA TEMPORIS.

INTEMPESTIVITAS est congressio molesta iis quibuscum congrediaris. homo autem intempestivus is est, qui ad amicum occupatum accedens, velit re communicata cum illo deliberare: quique ad amicam

suam feбри laborantem veniat comeſſatum.
 ſolet etiam eum qui jam ante fuerit ex ſponſu
 condemnatus, adire, rogans ut pro ſe quo-
 que intercedere velit: et ad dicendum te-
 ſtimonium tunc venit, quum res eſt iudicata:
 ad nuptias vocatus, in mulierum genus in-
 vehitur. eos qui e longinquo itinere modo
 advenerint, ad deambulandum ſecum invi-
 tat: re jam vendita emptorem adducit qui
 pluris ſit empturus. ſaepe etiam e medio ho-
 minum ſibi aſſidentium ſurgit, ut rem illis
 orſus a capite exponat, quam omnes jam
 audiverint ac pernorint: et quae nollet qui-
 dem aliquis, ſed denegare tamen erubeſcit,
 ad illa curanda promptus eſt. ad eos qui ſa-
 cra faciunt, et epulas concelebrant, acce-
 dit, ut aliquam inde partem auferat. quod
 ſi praefente eo ſamulus caedatur; ſibi quo-
 que puerum aliquando fuiſſe narrabit, qui
 ſimiliter virgis caeſus ſe ſuſpenderit. idem
 captus arbiter, duos litigantes, quorum u-
 terque rem tranſigi optat, inter ſe commit-
 tet. denique ſaltaturus, ſocium manu pre-
 hendit, qui nondum ſit vino madidus.

CHARACTERES. 111

XIII. DE SEDULITATE INEPTA.

ΠΕΡΙΕΡΓΙΑ, (quam liceat sedulitatem ineptam dicere) est dictorum factorumque simulatio cum significatione benevolentiae. mores ejusmodi hominis ita sunt. facile surgens e medio, in se recipit, quibus praestandis par non sit: rem quae omnium confessione justa est, pluribus verbis, in aliquo inhaerens, docere instituit, nullo modo posse argui. puerum vini amplius miscere cogit, quam quantum omnes qui adsunt convivae, queant ebibere. contendentes pugnantisque invicem instigat. solet etiam viam praeire, quam ignoret ipse: cujus quidem exitum mox invenire nequeat: et ad ductorem exercitus accedens, rogare, ecquando sit aciem ad dimicandum instructurus; nec non quid in perendinum diem imperet. et ad patrem veniens, En, inquit, mater in cubiculo jam dormit. ac quum vini usum aegroto medicus interdixerit, solet hic illum, quasi periculi faciendi causa, ad bibendum

112 THEOPHRASTI

componere. quod si uxor obierit, monumento ejus et mariti, et patris, et matris, nomina inscribet, itemque cujas ipsa sit; tum hoc elögium insuper adjiciet, SINGULARI OMNES ISTI PROBITATE ERANT. idem si jusjurandum adigatur, conversus ad circumstantem turbam, Ego vero, inquit, jam ante saepius juravi.

XIV. DE STUPIDITATE.

STUPIDITATEM quoque definire possis, ut sit animi tarditas, seu dicendum seu faciendum sit aliquid: stupidus vero is est, qui sedens ad calculos, postquam rationes putavit, et summam subduxit, roget eum qui sibi affidet, Summa quanta est? ac quum ei litem aliquis intenderit, ubi ad diem illum ventum est, quo disceptari causa debet, ejus oblitus, in agrum proficiscitur. saepe etiam sedens in theatro ad spectandum, discedentibus aliis somno obrutus ibi relinquitur. idem quum se cibis ingurgitarit, noctu surgens, ut ad fellas eat, in vi-

CHARACTERES. 113

cini canem incidit, a quo mordetur. idem quod acceperit ipse ac recondiderit, id ipsum quaerere solet, reperire autem non potest. quumque nunciatur illi obiisse aliquem ex familiaribus ipsius, ut veniat exequias, tum ille vultu ad moestitiam composito, lacrymas etiam fundens, Bene, inquit, eveniat. debitas autem pecunias recipiens, testes sibi adsciscit. et vigente hyeme, cum famulo, quod cucumeres non emerit, iuratur. puerulos quinetiam suos, ut lucta se exerceant, cursu contendant, usque ad fatigationem cogere solet. in agro lentem ipse coquens, sale bis in ollam injecto, ut mandinequeat, efficit. cumque a Jove pluit, Sane quam, inquit, siderum aqua suavis mihi videtur-----rogatus ab aliquo, Ecquot putet sacra porta elatos mortuos? Quot utinam, respondens ait, ego et tu haberemus.

XV. DE CONTUMACIA, SIVE FEROCITATE.

CONTUMACIA est verborum in congressionibus et vitae quotidianae usu du-

ritas. homo contumax ita est comparatus, ut si quis ex ipso sciscitetur, Ubi est ille? respondeat, Ne sis mihi molestus. salutatus, salutare invicem negligit. cumque aliquid vendit, indicare quidem merces suas, interrogatus Quanti? non dignatur: verum ipse potius emptorem interrogat, Ecquid inveniat damnandum. religiosis quoque hominibus, et qui ad festa solemnia diis dona mittunt, dicere solet minime gratis datum ipsis iri, *si quid divino acceperint munere*. si quis illum, vel invitus, aut expulerit, aut pepulerit, aut pede prefferit, non est exorabilis. et cum amico dixerit, collationem pecuniae ab ipso petenti, nihil se daturum, postea ipse ultro afferet, dicetque, Velle se hanc quoque pecuniam perdere. in via si ad lapidem offenderit, maledicet illi. et ut aliquando subsistat alicujus expectandi causa: nunquam tamen diutius cuiquam praestolabitur. idem, ut cantet in conviviiis, aut vice sua recitet, aut saltet, adduci non potest. postremo diis ipsis vota facere non curat.

XVI. DE SUPERSTITIONE.

SUPERSTITIONEM sane definire possumus, meticulosum erga numen affectum. superstitiosus vero is est, qui elotis manibus, et aqua lustrali aspersus e templo, folium lauri ore prehensum tenens, integrum diem ita ambulet. si viam mustela eo ingrediente transcurrerit, non ante progredietur quam alius prior transierit, aut ipse tres lapides trans viam miserit. serpentes si viderit in aedibus, facellum eo loco exstruet. lapides unctos, qui sunt in triviis, solet oleo ex ampulla perfundere, nec prius discedere, quam posito genu eos fuerit veneratus. quod si mus forte farinae follem arroserit, adit ad interpretem, et quid facto sit opus eum percontatur: qui si respondeat, cerdoni nimirum tradendum esse illum follem, ut farciatur; superstitiosus iste, neglecto arioli responso, religioni rem habens, exinanitum faccum a se amolietur. solet etiam domum crebro purificare; sepulchrum nullum insistere; ad defunctorum iusta nul-

lus accedere; neque item ad ullam unquam puerperam. infomnium porro si viderit, pergere ille ad somniorum interpretes, ad divinos, ad augures, sciscitaturus, cui deo, cui deae vota sint facienda. et ut sacris initietur, ad Orpheotelestas quot mensibus cum uxore, aut si uxori non vacet, cum nutrice et filiolis suis, itat. praeterea in compitis, ante quam inde discedat, aqua in caput aspersa se lustrat: piatricibus quinetiam ascitis, jubet se squillae aut catuli circumlatione purgari. quod si quem mente captum aut comitalem viderit, solet inhorrescens in sinum sibi despuere.

XVII. DE QUERELA, SIVE INIQUA QUERULITATE.

QUERELA iniqua, est expostulatio nullo jure facta. hominis autem queruli mores istiusmodi sunt, ut si ad eum amicus portionem aliquam e convivio miserit, dicat ei qui afferat, Hoc illud est quod ego ad coenam non sum vocatus: invidisti nimirum mihi jusculem et villum tuum. et cum illum

amica etiam et etiam suaviatur, Miror, inquit, si tu ex animo ista mihi des basia. Jovi succenset, non modo si non pluat, sed etiam si serius. cumque in via crumenam invenit, Ego vero, ait, thesaurum nullus unquam reperi. similiter quum parvo mancipium emerit, utpote exorato multis precibus venditore, Mirum sane, inquit, si tantulo quicquam emerim, quod sit alicujus pretii. jam si quis laetum illum nuntium ipsi afferat, Filiolo, inquiens, auctus es: Adjice, ait ille, Et dimidia bonorum pars tibi periit, tum quod res est dixeris. idem postquam in judicio omnium calculis vicit, nihilominus tamen de eo conqueritur, qui orationem scripsit quam pro se habuit, ut qui multa ipsius justa omiserit. jam si ad sublevandam ipsius egestatem amici pecunias contulerint: et dicat deinde aliquis, Nunc esto hilaris: Quo pacto esse possum? inquit: cum et singulis sua sit pecunia reddenda: et hoc amplius gratiae cuique tanquam pro accepto beneficio habendae?

XVIII. DE DIFFIDENTIA.

DIFFIDENTIA est per quam omnes fraudis suspectos habemus. diffidens autem is est, qui si ad emenda obsonia puerum miserit, alium mox mittat, qui percontetur quanti emerit. si ferat ipse pecunias, solet eas singulis stadiis numerare. cubans in lecto, uxorem interrogat, an capsam bene clauferit: an probe sit arca obsignata: an vestibuli foribus pessulus sit obditus: ac licet affirmet illa, nihilo tamen secius, nudus ac discalceatus e lecto surgens, accensa lucerna, obire singula et inspicere pergit, ac vix ita tandem somno se dedere. ad debitores suos foenus sortis exacturus, cum testibus accedit; ne inficias videlicet ire possint. vestem poliendam, dealbandamque, non ei dare solet, qui fullo sit optimus; sed ei qui fidejussorem det idoneum. quod si quis pocula ab ipso commodato roget, solet ille maxime quidem, non dare; *aut si quando det, continuo repetere.* puerum a pedibus jubet non a tergo sequi, sed ante se

CHARACTERES. 119

ambulare: ne possit ille inter eundum fugam capeßere, hac ratione cavens. postremo iis qui cum aliquid ab ipso sumserint, dicunt illi, Refer in rationes: Imo, ait, depone; non enim vacat mittere flagitatum.

XIX. DE FOEDITATE.

FOEDITAS est corporis incuria et illuvies hominibus molesta. homo foedus is est, qui lepra et vitilagine laborans, unguisque habens praelongos, inter homines versetur; ac dicat gentileis sibi esse hos morbos; nam et patrem et avum fuisse eis obnoxios. solet etiam, ulcera in tibiis et in digitis tubercula habens, nullam iis medicinam facere; sed finire donec incurabilia reddantur. axillas ferarum more hirsutas, pilis magnam laterum partem occupantibus, habet: dentes vero nigros atque exesos, ut molestus sit et insuavis cum eo congressus. eidem haec quoque conveniunt: nares inter comedendum mungere: et quum edere inceperit, colloqui, et ex ore quae-

dam emittere: inter bibendum eructare: oleo in balneis uti rancido: idemque in forum, veste amictus quae sit maculis inquinata, prodibit. quumque ad haruspicem mater exierit, lingua interea non favere, neque a malis verbis se abstinere moris habet: saepe etiam, dum vota libationesque fiunt, pateram sibi e manibus elabi finit, et simul risum tollit, quasi aliquid fecerit portentosum. tibicines si audiat, unus inter omnes manibus plaudere, atque eorum etiam modulos inepta imitatione effingere: dein tibicinam, quod cito finem non fecerit, increpare: et dum ultra mensam vult exspuere, eum, qui pocula in convivio ministrat, conspuat.

XX. DE INSUAVITATE, SIVE TAEDIO.

TAEDIUM, si definire velis, est molestus absque damno congressus. homo taediosus est, qui vix incipientem dormire excitet, ingressus, ut cum eo colloquatur: et qui ad eum accedens qui inibi est, ut na- vim solvat, moram ei afferat, et expectare

CHARACTERES. 121

jubeat, donec aliquot secum spatia conferit. infantem etiam puerum nutrici suae adimens, ipse mansum ei cibum in os inferet, et blandule compellans, poppysmis permulcebit. inter edendum narrat se helleboro accepto, quae in visceribus haerent, ejecisse dejecisseque: tum addit, in effusibilem fuisse jure appposito magis atram. a matre praesentibus amicis et familiaribus quaerere amat, Ecqua me die, mater peperisti? Aquam ait sibi esse in cisterna frigidam: olera in horto multa et tenera: domum suam hospitibus ita patere, quasi esset publicum diverforium: et quum peregrinos hospitio excipit, parasitum suum producit, ut videant illi qualis sit: atque in convivio ad ipsum conversus, Heus tu, parasite, inquit, ut iis qui hic adsunt sis oblectamento.

XXI. DE SORDIDA ET FRIVOLA LAUDIS CUPIDINE.

ΜΙΚΡΟΦΙΛΟΤΙΜΙΑ, quam possis Latine dicere ineptam ac circa res parvas versantem ambitionem; ea est honorum ac

gloriae cupido illiberalis. homo vero inepte ambitiosus is est, qui ad coenam vocatus, convivatori ipsi studeat assidere: qui filium Delphos abducatur, ubi comam ponat: qui operam det ut pedissequum habeat genere Aethiopem: qui etiam, si minam argenti velit solvere, laboret ut reddat in aspero. et si bovem sacrificarit, solet anteriorem capitis ejus partem magnis redimitam fertis pro foribus in ipso introitu figere; ut intelligant quicumque ingredientur, esse ab ipso bovem mactatum. atque ubi pompam cum aliis equitibus duxit, reliquis omnibus puero traditis, qui ea domum referat, ipse trabeatus in forum pergit, et ibi deambulat. quumque illi parvulus aliquis canis fuerit mortuus, monumentum ei faciet, ascriptis etiam in columella his verbis, SURCULUS MELITENSIS. jam cum aereum annulum Aesculapio consecrarit, appensis subinde novis coronis totum atteret; atque adeo ipse quotidie unguentis oblinitur. sane etiam, quae pertinent ad curam magistratus, quos prytaneos vocant, ipse

CHARACTERES. 123

diligenter curare solet; quo possit, ubi litatum fuerit, rem populo renunciare: itaque candidatus et coronatus in concionem prodit, et inquit, Nos prytanei, o Athenienses, Matri Deum sacra rite fecimus et litavimus; vos igitur omnia fausta exspectate. his ita renunciatis, domum revertitur; deinde uxori narrat, sibi prospere supra modum res succedere.

XXII. DE ILLIBERALITATE.

ILLIBERALITAS est nimius quidem, prae studio parcendi sumptibus, gloriae contemptus. illiberalis autem is est, qui, si e tragico certamine victoriam reportarit, taeniam Libero patri ligneam consecret, in qua nomen ipsius sit inscriptum: qui etiam, cum necessario reipublicae tempore pecuniae a civibus extra ordinem conferuntur, in concione surgens, silentio utatur, aut e medio se proripiat. filiam suam nuptum collocans, mactatae victimae carnes omnes, iis exceptis ex quibus fiunt sacra, vendit: et ad ministrandum in nuptiis, mer-

cede conductos adhibet, qui suo quisque cibo vescantur. triremi praefectus quam instruxit, gubernatoris stragulis tabulata sternit, suis interea uti parcens. e foro, postquam obsonatus est, rediens, carnes ipse gestat, atque olera etiam in sinu. vestem quando a fordibus purgandam locavit, domi tantisper se continet. quod si quis amicorum ejus fortuna usus adversa, eranum a suis familiaribus exigit, idque ipse sciat, deflebens ex itinere, domum tendit. uxori ancillas emit ille quidem nullas; sed, quae in publicum prodeuntem comitentur, conducit. mane ubi surrexit, domum ipse mundare, lectosque purgare solet: et sedens, vile quod gestat pallium, invertere.

XXIII. DE OSTENTATIONE.

OSTENTATIO dici queat, inanis bonorum quorundam, quae non adsint, praedicatio. ostentator autem ejusmodi est, qui in Digmate Piraei stans, peregrinis narret multam se pecuniam trajectitiam habere; et de toto foenebri quaestu longos fer-

CHARACTERES. 125

mones habeat, quantus ille sit explicans, et quae lucra inde fecerit. inter eundem viae comitem nactus, se sub Alexandro in illa nobili expeditione meruisse narrabit: et quam multa inde gemmata potoria reportarit: Asiaticos etiam artifices, Europaeis esse praestantiores, dissentientibus aliis contendet. deinde literas ab Antipatro esse allatas memorabit, quae ipsum vix duobus comitatum in Macedoniam venisse dicant. se, cum esset sibi materiae concessa immunis exportatio, oblato beneficio uti noluisse, ut omnes omnium calumnias effugeret. eundem se, in caritate annonae amplius quinque talenta pauperibus civibus largientem infumisse. quod si ignotis affideat, eos jubebit ponere calculos, et illorum quibus aliquid erogarit, numerum inire: qui ut sexcenti reperiantur, calculis sigillatim multiplicatis, probabilibus etiam cuique eorum nominibus additis, efficiet: adeo ut decem talentorum summa tandem colligatur: quam omnem summam, se inopibus sublevandis impendisse affirmabit: et tamen, inquit, in

126 THEOPHRASTI

hac ratione non duco instructas a me triremes, quibus praefui; et alia, quibus reipublicae causa sum functus, munia sumptuosa. idem ad eos accedens, qui generosos equos vendunt, velle se emere simulat: et in nundinis ad tentoria eorum, qui merces vaenum exponunt, appropinquans, vestem sibi ostendi jubet duum talentorum. puerum, quod se sine auro sequatur, graviter objurgat. denique in conducto habitans, si cum aliquo sermonem habeat, qui id ignoret, paternas esse has aedes dicet: quas ipse, quod sint ad hospites excipiendos angustiores, vendere cogitet.

XXIV. DE SUPERBIA.

SUPERBIA est, aliorum *omnium*, praeterquam sui, contemptus. homo superbus talis est. si quis eum propere *conventum velit*, a coena se illum conventurum dicet inter ambulandum. si fuerit de quoquam bene meritus, meminisse *beneficii* etiam in viis jubebit, atque adeo coget. prior ad quemquam accedere nolet. eos qui emunt aliquid

CHARACTERES. 127

ab ipso, vel aliquid rerum illius conduxerunt, jubere non veretur, ut prima luce ad se veniant. dum per vias ingreditur, caput semper demittens, obviorum neminem alloquitur. si visum aliquando ei fuerit, amicos convivio excipere, ipse cum illis non coenat: sed eorum alicui quos habet in potestate, ut convivarum curam habeat, praecipit. cum ad aliquem visit, praemittit qui dicat, Ille venit. quando vel aliptae dat operam, vel cibum sumit, neminem ad se finit introire. quinetiam, si cum aliquo rationes purget, puero imperat, ut calculos trajiciat: et ubi summam fecerit, ut alteri ferat expensum. in epistolis nunquam sic scripserit, *Feceris mihi rem gratam*: sed, *Hoc fieri volo*; et, *Misi ad te, qui sumeret*; item, *Ne aliter fiat*, vide; et, *Quam primum*.

XXV. DE TIMIDITATE.

ENIMVERO timiditas videri queat, dejectio animi meticulosa. homo timidus ejusmodi est: navigans, dicet promontoria esse hemiolias naves. ad minimam fluctuum

agitationem, quaeret, si nunc qui navigant omnes initiati: gubernatorem navem inhibentem interrogat, an medium cursum teneat navis: et, quid a Deo speret aut metuat, se ex insomnio terreri, narrat assidentibus: inducium deinde exiit, et puero tradit: *nautas*, ut se ad terram admoveant, orat. militiae vero solet idem omnes ad se *commilitones* vocare: et ubi stantes diligenter respexit, Difficile, inquit, est cognitu, si nunc hostes, an non. clamore audito, et visis qui caderent, astantibus dicit, se prae festinatione oblitum esse spatham fumere: et postquam in tentorium curriculo se recepit, puerum inde mittit iussu, ubi sint hostes, diligenter speculari. interea spatham sub pulvino abscondit: deinde in ea quaerenda longum tempus terit. tum si vulneratum aliquem in castra ab amicis deferri videat, accurrit, et habere bonum animum jubet: hunc curat, et saniem spongia effingit, nec non muscas abigit; quidvis denique potius facit, quam ut cum hostibus pugnet. aeneatore classicum canente, sedens ipse in tento-

CHARACTERES. 129

rio, Abi, inquit, in malam rem, hunc hominem fomnum capere non finis; qui adeo frequenter signum des. amat etiam, sanguinis de alieno vulnere plenus, ad reversos e pugna accedere, narrans, se cum suo periculo unum ex amicis servasse: ad jacentem etiam tribules et populares introducit, qui eum vident: simul horum singulis narrat, se illum suis ipsius manibus in tentorium portasse.

XXVI. DE OLIGARCHIA, SIVE MORIBUS OPTIMATIUM.

VIDERI possit Oligarchia, vehemens esse honorum cupiditas absque ullo lucri studio. oligarchi, sive optimatis, hi sunt mores: deliberante populo ecquis magistratui in curatione pompae sit comes adjiciendus, prodit ipse, et eo se honore dignum pronuntiat. Homeri versuum tenet solum hunc unum, *Non multos regnare bonum est, rex unicus esto.* aliorum omnium nihil scit. solet quoque hoc genus sermonibus uti: oportet in unum coacti deliberemus, et turba hac forensi nos liberemus, aditumque illi ad ma-

gistratus praecludamus. si qui illum injuria affecerint, Non possumus, inquit, ego et illi hanc urbem incolere. meridie prodit in publicum tonsurae medio genere detonsus, unguibusque cum cura praecisis, jactans se *per forum*, aitque, Non est habitandum in hac urbe: et, sibi in judiciis plurimum a litigantibus negotii faceffi: item, pudore sibi frontem suffundi, quotiescunque ipsi in concione aliquis affideat male habitus, et squalidus: et, universum oratorum genus qui in republica versantur odio dignum esse: ipsum Theseum omnium primum auctorem horum malorum civitati extitisse: necnon alios similes his sermones apud hospites habet, civiumque illos qui eandem sectam sequuntur.

XXVII. DE INSOLENTIA, SIVE SERA INSTITUTIONE.

INSOLENTIA est desiderium capiendi cultus melioris vergente jam aetate. ejusmodi homini haec conveniunt. annos sexaginta natus poëtarum versus memoriae

CHARACTERES. 131

mandat; hos ad pocula canere incipiens, obliviscitur. ~~disce~~ a filio quomodo fiat *in acie* conversio ad ~~ad~~ dextra, quomodo item ad sinistra. dum rus pergit, alieno equo vectus, simul *obvios* salutare meditatur, cadens vero caput deturpat. solet etiam ad statuam ludens *se exercere*: et cum pedissequo arcu et jaculis certare: ac simul discere ab alio, et eundem docere velle, ac si esset is quoque *artēs* imperitus. idem luctans et in balneo *lavans*, nateis subinde agit indecenter.

XXVIII. DE MALEDICENTIA.

MALEDICENTIA est animi in deteriorem partem inclinatio inter loquendum. maledicus ita est moratus: si interrogetur ille quis est? non fecus atque ii qui stemma aliquod enarrant, ab auctore generis primo ordietur: pater hujus, inquit, primum vocabatur Sofias: dum inter milites versatur, dici coepit Sofistratus: deinde unus e populo inter ascriptitios est factus. mater quidem, nobilis Thressa est: nam id genus mulieres aiunt domi esse nobileis. iste

autem, ut talibus parentibus natus, nequam est verbero. pergit deinde, et inquit, Hae sunt mulieres quae praetereuntes de via rapiunt. aliis etiam de *absente* detrahentibus, idem facit ipse quoque, et ait, Ego etiam hunc hominem omnium odi maxime: etenim si faciem spectes, turpis est quem merito oderis: si improbitatem, nihil ei simile. scias ita esse, cum uxori tres aeris nummulos in opsonium dare soleat: et, ut Posideo ne mense frigida lavet, cogere. moris etiam habet, sedens inter plures, surgere ut aliquem accuset; plurimaque alia de amicis et familiaribus suis male loqui: et de ipsis etiam mortuis detrahere.

F I N I S.

1
-
-
-
-
1
-
-
t
-
-